

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

HET GEMEENSCHAPPELIJK EUROBETALINGSGEBIED (SEPA) VAN IDEE NAAR REALITEIT

JULI 2007

VIJFDE
VOORTGANGS-
VERSLAG

NL

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

In 2007 verschijnt
in alle publicaties
van de ECB
een motief van
het bankbiljet
van €20.

HET GEMEENSCHAPPELIJK EUROBETALINGSGEBIED (SEPA) VAN IDEE NAAR REALITEIT

VIJFDE VOORTGANGSVERSLAG

JULI 2007

© Europese Centrale Bank, 2007

Adres

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Duitsland

Postadres

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Duitsland

Telefoon

+49 69 1344 0

Website

<http://www.ecb.int>

Fax

+49 69 1344 6000

Telex

411 144 ecb d

*Alle rechten voorbehouden.
Reproductie voor educatieve en niet-
commerciële doeleinden is toegestaan,
mits de bron wordt vermeld.*

ISSN 1725-647X (internet)

INHOUD

SAMENVATTING	4
INLEIDING	9
I DE STAND VAN ZAKEN EN AANBEVELINGEN MET BETREKKING TOT SEPA-INSTRUMENTEN EN -INFRASTRUCTUREN	10
1.1 De huidige stand van zaken op het terrein van SEPA-instrumenten	10
1.1.1 Overboekingen	10
1.1.2 Automatische incasso's	11
1.1.3 Kaartbetalingen	13
1.2 Ontwikkelingen op het gebied van infrastructuren	19
1.2.1 Door de markt verricht werk	19
1.2.2 De criteria van het Eurosysteem op grond waarvan infrastructuren kunnen voldoen aan SEPA	20
1.3 Standaardisering	21
1.4 Optionele aanvullende dienstverlening	23
1.5 Het "Single Euro Cash Area"	25
2 IMPLEMENTATIE EN MIGRATIE NAAR SEPA	28
2.1 Nationale implementatie- en migratieplannen	28
2.2 Communicatie met belanghebbenden	29
2.3 Belemmeringen die de implementatie van SEPA zouden kunnen hinderen	30
3 OVERIGE AANGELEGENHEDEN	31
3.1 Richtlijn Betalingsdiensten	31
3.2 Het beheer van SEPA- <i>schemes</i> en -kaders	31

SAMENVATTING

Het Eurosysteem steunt de creatie van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied (*Single Euro Payments Area* ofwel *SEPA*), dat tot doel heeft het mogelijk te maken dat alle retailbetalingen in euro in het gehele eurogebied onder dezelfde basisvoorwaarden worden verricht vanaf één enkele rekening, waar dan ook in het eurogebied. Deze veranderingen zijn nodig om te komen tot een geïntegreerdere betaalmarkt, die aanzienlijke economische voordelen zal opleveren. SEPA draagt als zodanig bij aan het bereiken van de doelstellingen van de Lissabon-agenda. In zijn rol als katalysator voor verandering volgt het Eurosysteem de ontwikkelingen ten aanzien van SEPA nauwlettend.

In dit kader dient opgemerkt te worden dat het Eurosysteem het werk dat reeds door de Europese banken, via de Europese Betalingsraad (*European Payments Council* of *EPC*), is verricht om SEPA werkelijkheid te maken, ten eerste op prijs stelt. Zoals ook al het geval was in de eerdere voortgangsverslagen over SEPA, richt het Eurosysteem zich primair op het bieden van een leidraad aan de markt op die terreinen waar nog extra werk dient te worden verricht of waar grotere inspanningen nodig zijn.

Het project bevindt zich thans in een cruciale fase, aangezien het officiële begin van SEPA in januari 2008 nog maar een paar maanden weg is. Aanhoudende inspanningen van de kant van niet alleen de banken maar ook alle andere belanghebbenden (zoals bedrijven, overheden en handelaren) blijven echter nog steeds noodzakelijk om ervoor te zorgen dat het project een succes wordt. Dit verslag concentreert zich derhalve op het doen van aanbevelingen ten aanzien van hoe “lacunes” in het project kunnen worden opgevuld, kortom: op het geven van advies over hoe resterende problemen kunnen worden opgelost. Deze lacunes zijn ofwel korte-termijnproblemen die het op tijd van start gaan van SEPA in januari 2008 kunnen belemmeren ofwel langere-termijnproblemen die een

negatieve invloed zouden kunnen hebben op het blijvende succes van SEPA. De terreinen waar nog steeds de meeste aandacht naar dient uit te gaan zijn de kaart-*schemes* en kaartbetalingen, automatische incasso's (ook wel domiciliëringen of invorderingen genoemd), en het geïnformeerd en voorbereid zijn van alle belanghebbenden.

Het Eurosysteem gaat ervan uit dat de relevante belanghebbenden alle in dit verslag genoemde kwesties zullen oplossen om ervoor te zorgen dat SEPA een blijvend succes wordt. Met name wordt verwacht dat de markt ingaat op de belangrijke hierondervermelde aanbevelingen.

I HET IS ABSOLUUT NOODZAKELIJK DAT ALLE KENMERKEN VAN SEPA-AUTOMATISCHE INCASSO'S IN DECEMBER 2007 VOLLEDIG DUIDELIJK ZIJN

De EPC dient de precieze kenmerken van alle elementen die naast de kern-SEPA-automatische incasso's zullen worden geboden in december 2007 geheel duidelijk te maken. In dit kader is het van het allergrootste belang dat de SEPA-automatische incasso's zowel eenvoudig als veilig in het gebruik zullen zijn en geen verslechtering zullen betekenen in vergelijking met de huidige niveau's van dienstverlening, zodat cliënten de nieuwe SEPA-automatische incasso's zullen prefereren boven de huidige automatische incasso-instrumenten. Voor de ontwikkeling van een *business-to-business scheme* zal het van essentieel belang zijn dat bedrijven dit *scheme* op brede schaal aanvaarden. Oplossingen die inspelen op de bezorgdheid van debiteuren en hun banken wat betreft de veilige verwerking van machtigingen kunnen wellicht worden ontwikkeld door middel van het gebruik van elektronische machtigingen en de validering van machtigingen door debiteurenbanken. De EPC heeft verklaard dat de banken het SEPA-automatische-incasso-*scheme* alleen eurogebiedbreed van start kunnen doen gaan nadat de Richtlijn Betalingsdiensten in alle nationale wetgevingen is omgezet (dit zou uiterlijk op

1 november 2009 geschied moeten zijn). Dit zou echter niet moeten betekenen dat banken of banksectoren niet in een eerder stadium al op nationaal niveau of binnen de banksector SEPA-automatische-incasso's aan hun cliënten zullen of kunnen aanbieden, zij het op voorwaarde dat dit gebeurt in volledige naleving van het *SEPA Direct Debit Rulebook*.

2 VERDERE KAARTSTANDAARDISERING IS VAN VITAAAL BELANG EN HET WERK OP DIT TERREIN DIENT VORDERINGEN TE MAKEN

De verdere definiëring van kaartstandaarden is van vitaal belang om tussen alle betrokken partijen (met name handelaren en verwerkers) volledige interoperabiliteit te verwezenlijken bij het verwerken van kaartbetalingen, maar ook om grotere concurrentie te bewerkstelligen en de opkomst van andere Europese debitcard-schemes (zie paragraaf 3 hieronder) te vergemakkelijken. Het Eurosysteem verwacht dat de banksector, de respectieve kaart-schemes en de standaardbepalende partijen doorgaan met hun werk op dit terrein, dat door de EPC dient te worden gecoördineerd, en de definiëring van deze standaarden uiterlijk 2008 afronden. De uiteindelijke definiëring van kaartstandaarden dient vergezeld te gaan van zowel een analyse van welke van deze standaarden voor de creatie van een SEPA voor kaarten verplicht dienen te worden als van de publicatie van een duidelijk tijdspad voor de implementatie. Het standpunt van het Eurosysteem is dat een *scheme* dat aan SEPA voldoet gemeenschappelijk gedefiniëerde, open standaarden zou dienen te gebruiken waar deze voorhanden zijn (ISO, EMV, enz.); bedrijfseigen functionele en technische specificaties zouden niet de interoperabiliteit mogen aantasten, noch mogen deze indruisen tegen minimumveiligheidseisen. Om ervoor te zorgen dat met alle relevante SEPA-vereisten wordt rekening gehouden, dienen de kaartstandaarden voor SEPA te worden uitgewerkt door standaardiseringsinstanties waarin de Europese banksector goed is vertegenwoordigd.

3 ER MOET MINSTENS NOG ÉÉN ANDER EUROPEES DEBITCARD-SCHEME KOMEN

Het Eurosysteem is van mening dat er oprecht behoefte bestaat aan ten minste nog één ander Europees debitcard-*scheme* dat voornamelijk gebruikt zou kunnen worden in de landen van het eurogebied. Een dergelijk *scheme* zou concurrentiebevorderend werken en zou ervoor zorgen dat de Europese banken nauw betrokken zijn bij het beheer van het *scheme*. Een ruimere dekking in alle landen van de EU, bijvoorbeeld, zou zeer welkom zijn. Mondiale reikwijdte is slechts een optie, aangezien de banken ruimere dekking zouden kunnen bieden via *co-branding*. Een extra Europees debitcard-*scheme* moet opereren onder EU-wetgeving en dienovereenkomstig persoonsgegevens verwerken in overeenstemming met EU-wetgeving ter bescherming van persoonsgegevens. Het Eurosysteem begrijpt dat het opzetten van een Europees debitcard-*scheme* tijd vergt; het Eurosysteem verwacht derhalve de definitieve verwezenlijking van een dergelijk *scheme* niet noodzakelijkerwijs in 2008, of zelfs maar in 2010. Het Eurosysteem verwacht echter wel zo spoedig mogelijk duidelijke signalen vanuit de banken, *schemes* en andere marktpartijen dat zij aan het opzetten van een dergelijk *scheme* werken.

4 CO-BRANDING KAN KAART-SCHEMES HELPEN OM DE TIJD TE WINNEN DIE NODIG IS VOOR DE ONTWIKKELING VAN EEN LANGE-TERMIJNSTRATEGIE

Op voorwaarde dat alle betrokken kaart-*schemes* voldoen aan SEPA, is *co-branding* (een combinatie van kaartmerken) voor *issuing* banken een manier om hun cliënten een kaart te bieden die in heel Europa gebruikt kan worden, zolang de huidige binnenlandse kaart-*schemes* – of een nieuw Europees debitcard *scheme* in zijn beginfase – aan de *acquiring* zijde nog geen Europabrede dekking hebben bereikt. *Co-branding* is tevens een van de drie opties die voor kaart-*schemes* beschikbaar zijn om op de lange termijn te voldoen aan SEPA.

Co-branding kan echter in dit kader niet de enige oplossing zijn die door de Europese banksector wordt gekozen, noch zou het moeten worden gebruikt als een “wait-and-see”-benadering, als een substituuut voor de actieve ontwikkeling van één of meerdere nieuwe Europese *schemes*.

5 BEREIKBAARHEID IS DE ESSENTIE

Het is voor een geslaagde start van SEPA van cruciaal belang dat de banken waarvan de betalingsvolumes samen de kritische massa van betalingen vormen vanaf januari 2008 in staat zijn SEPA-overboekingen te verzenden en te ontvangen.¹ Deze banken dienen derhalve tegen januari 2008 passende regelingen te hebben getroffen met een of meer banken of clearing- en settlement-mechanismen (CSM's). Het Eurosysteem is echter akkoord gegaan met het door de EPC recentelijk naar voren gebrachte standpunt dat de resterende kleinere banken vanaf januari 2008 slechts SEPA-overboekingen zouden moeten kunnen *ontvangen*, en in de loop van 2008 zouden moeten kunnen *verzenden*.

6 INFRASTRUCTUREN DIENEN TE VOLDOEN AAN DE NALEVINGSCRITEERIA VAN HET EUROSISTEEM

Het Eurosysteem heeft criteria opgesteld om te kunnen beoordelen in hoeverre infrastructuren tegemoetkomen aan de behoeften van SEPA. Deze criteria hebben betrekking op verwerking, interoperabiliteit, verzend- en ontvangstcapaciteit, toegangsvoorwaarden en transparantie. Deze criteria zullen worden uitgebreid met een gedetailleerder referentiekader, en infrastructuren zal worden gevraagd op basis van dit referentiekader een zelf-beoordeling uit te voeren. Dankzij het gebruik van een gemeenschappelijk referentiekader zullen deze zelf-beoordelingen, die zouden moeten worden gepubliceerd, door belangstellende marktpartijen met elkaar kunnen worden vergeleken. De EPC is uitgenodigd deze criteria in overweging te nemen bij zijn

evaluatie van het beleid ten aanzien van infrastructuren voor betalingssystemen (bijvoorbeeld door hun PE-ACH/CSM-Kader te actualiseren).

7 DE BETROKKENHEID VAN ALLE RELEVANTE SEPA-BELANGHEBBENDEN DIENT TE WORDEN VERSTERKT

De mate waarin niet-bancaire belanghebbenden momenteel betrokken zijn bij de praktische voorbereidingen voor SEPA, en de mate waarin zij in operationele zin zijn voorbereid, wordt door het Eurosysteem gezien als een reden tot zorg. Het Eurosysteem roept de EPC op om, in samenwerking met de nationale migratieinstanties, de betrokkenheid van met name overheden, bedrijven en handelaren te versterken, om er zo voor te zorgen dat zij in januari 2008 klaar zijn voor SEPA. Het Eurosysteem roept tevens overheden op hun politieke steun aan het SEPA-project om te zetten in operationele toezeggingen die erop zijn gericht zo spoedig mogelijk op het gebruik van SEPA-betalinginstrumenten over te gaan.

8 HET BLIJFT NODIG SEPA TE VERBREIDEN EN TE VERDIEPEN

Het Eurosysteem heeft grote waardering voor de geweldige hoeveelheid werk die door de EPC is verricht om SEPA tot een succes te maken. De EPC, in zijn rol van door de markt aangestuurd besluitvormend orgaan voor de Europese betalingssector, wordt aangespoord om zijn activiteiten voort te zetten ook wanneer SEPA eenmaal werkelijkheid is geworden. Wat dit betreft wordt van de EPC verwacht dat hij bijdraagt aan het verbreiden van SEPA op het

¹ De nieuwe SEPA-overboekingen zullen vanaf maandag 28 januari 2008 beschikbaar zijn. Deze datum is gekozen om de startdatum voor cliënten los te koppelen van de eindejaarswerkzaamheden die in zowel de bankwereld als de industrie gebruikelijk zijn en van het traditionele stilleggen van veranderingen in bankprocessen in verband met de periode rond Kerstmis en Nieuwjaar en andere verplichte voor die periode geplande veranderingen, zoals de invoering van de euro in Malta en Cyprus.

vlak van betalingsinnovatie, zoals e-betalingen voor internet-detaillisten, e-machtigingen voor automatische incasso's, en nieuwe betalingssystemen zoals een *scheme* voor spoedoverboekingen. Zo wordt daarnaast ook van de EPC verwacht dat hij bijdraagt aan het verdiepen van SEPA, voornamelijk door het zorgen voor standaardisering in het *customer-to-bank*-traject.

9 DE VEILIGHEID VAN SEPA-BETAAL-INSTRUMENTEN DIENT MEER AANDACHT TE KRIJGEN

Het Eurosysteem benadrukt hierbij nog eens dat het noodzakelijk is dat dringend wordt gewerkt aan de veiligheid van betalingen, met name op het terrein van internet-bankieren, kaartbetalingen via het internet en e-betalingen. De EPC heeft hoofdzakelijk gelet op de interbancaire veiligheid, maar heeft geen *end-to-end* veiligheidskwesties gespecificeerd. Het waarborgen van de veiligheid op deze terreinen is in het belang van de banksector, gezien het feit dat een gebrek aan veiligheid zou kunnen leiden tot financiële risico's en reputatieschade. Deze reputatieschade moet niet worden onderschat, aangezien het vertrouwen onder het grote publiek in nieuwe producten van doorslaggevend belang zal zijn voor de geslaagde invoering daarvan. De EPC wordt derhalve verzocht een beoordeling te maken van de bedreigingen ten aanzien van het gehele *end-to-end* proces, een reeks van aanbevolen procedures op te stellen en het gebruik van deze procedures door de banken te bevorderen.

10 CONCRETE IMPLEMENTATIE- EN MIGRATIEPLANNEN DIENEN VOOR IEDEREEN BESCHIKBAAR TE ZIJN

Alle nationale implementatie- en migratieplannen moeten eind 2007 zijn afgerond en gepubliceerd. De plannen dienen concreet en precies te zijn, en zouden als leidraad moeten kunnen dienen voor alle belanghebbenden. Het Eurosysteem gaat ervan uit dat alle plannen in het Engels

worden vertaald, aangezien zij online zullen worden gepubliceerd op de nieuwe SEPA-link directory (www.sepa.eu) om zo de transparantie te vergroten. Nationale migratie instanties dienen te beseffen dat de SEPA-migratieperiode niet te lang zou mogen zijn, om zo een langdurige en dure periode van naast elkaar bestaande verwerkingsprocessen te vermijden. De migratie instanties zouden criteria moeten opstellen die het einde van de migratiefase (van nationale betaalinstrumenten naar SEPA-instrumenten) bepalen. Wanneer dit eenmaal is geschied, dient overeenstemming te worden bereikt over een precieze einddatum voor het gebruik van nationale betaalinstrumenten. Met name in meerdere landen gevestigde cliënten en banken vragen om een duidelijke einddatum. Men dient hierbij niet te vergeten dat een uitfasering van nationale betaalinstrumenten noodzakelijk zal zijn, aangezien belanghebbenden bij het voortduren van de parallelle verwerking van nationale en SEPA-instrumenten niet de efficiëntiewinst zullen kunnen realiseren waar toe SEPA kan leiden.

11 CONCRETE COMMUNICATIE OVER SEPA IS NODIG

Het communicatieprogramma over SEPA streeft ernaar alle belanghebbenden te informeren over de doelen, uitdagingen en voordelen van SEPA op de lange termijn. De belangrijkste doelgroepen in dit stadium (d.w.z. medio 2007) zijn, enerzijds, de bedrijven en overheden in hun functie als grootgebruikers van betaaldiensten en, anderzijds, de verenigingen van midden- en kleinbedrijf en consumenten als de vertegenwoordigers van de kleinere gebruikers. De meeste van deze communicatie-inspanningen dienen te komen van de banken, de nationale migratie instanties en de overheden, aangezien zij toegang hebben tot alle belangrijke informatie en directe relaties onderhouden met alle relevante doelgroepen. De op andere eindgebruikers gerichte communicatie-inspanningen dienen in 2008 te worden geïntensiveerd. De banken zouden, in het bijzonder, hun feitelijke productaanbod moeten presenteren zodat hun

cliënten weten wat zij van SEPA kunnen verwachten.

12   RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN BEZIEEN   VANUIT SEPA

Alle belemmeringen en obstakels die de implementatie van SEPA in de weg zouden kunnen staan dienen te worden weggenomen om effectieve grensoverschrijdende concurrentie op het terrein van retailbetalingsdiensten mogelijk te maken. Het Eurosysteem vraagt de Europese Commissie haar werk aan de herziening van Verordening 2560/2001 zo spoedig mogelijk af te ronden. Het Eurosysteem heeft reeds voorgesteld de drempel voor betalingsbalansrapportage vanaf 1 januari 2008 te verhogen tot €50.000 en verwelkomt in dit kader het door de relevante autoriteiten in verschillende landen genomen besluit de rapportagedrempel te verhogen zonder te wachten op het Europese besluit.

INLEIDING

Het Eurosysteem steunt de creatie van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied (*Single Euro Payments Area* ofwel SEPA), dat tot doel heeft het mogelijk te maken dat alle retailbetalingen in euro in het gehele eurogebied onder dezelfde basisvoorwaarden worden verricht vanaf één enkele rekening, waar dan ook in het eurogebied. Deze veranderingen zijn nodig om te komen tot een geïntegreerdere betaalmarkt, die aanzienlijke economische voordelen zal opleveren. SEPA draagt als zodanig bij aan het bereiken van de doelstellingen van de Lissabon-agenda. Zoals reeds in het verleden door het Eurosysteem is aangegeven, beoogt SEPA een situatie te verwezenlijken waarin *“particulieren en bedrijven de mogelijkheid hebben binnen het gehele eurogebied girale betalingen te verrichten vanaf één enkele betaalrekening ongeacht waar in het eurogebied, daarbij gebruik makend van één enkele reeks betalingsinstrumenten. Dit alles op net zo gemakkelijke, efficiënte en veilige wijze als waarop thans in de nationale context betalingen worden verricht”*. De verwezenlijking van SEPA is een door de markt gestuurd project, dat wordt gecoördineerd en gepromoot door de European Payments Council (EPC), het zelfregulerende orgaan van de banksector op het terrein van betalingsdiensten.

In zijn rol als katalysator voor verandering volgt het Eurosysteem de ontwikkelingen ten aanzien van SEPA nauwlettend. Tot nu toe heeft het Eurosysteem vier voortgangsverslagen over dit onderwerp gepubliceerd, die allemaal een beoordeling gaven van de stand van zaken van de voorbereidingen en een leidraad boden voor de markt. Daarnaast is tevens een rapport dat specifiek ingaat op *schemes* voor kaartbetalingen gepubliceerd. Sinds de publicatie van het vierde voortgangsverslag in februari 2006 hebben zich vele nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. Bovendien is het project nu in een kritieke fase aanbeland, aangezien nog maar een paar maanden resten tot de officiële start van SEPA.

Het Eurosysteem acht het op dit moment nuttig een volgend voortgangsverslag uit te brengen dat zich concentreert op die gebieden waarop de markt nog steeds werk heeft te verrichten om het welslagen van SEPA te waarborgen. Het verslag richt zich niet alleen tot de banken maar tot alle relevante belanghebbenden, zoals bedrijven, overheden en handelaren. De doelen van SEPA kunnen alleen volledig worden gerealiseerd als alle belanghebbenden hun inspanningen *samen* verrichten. Deze “gap analysis” is primair gericht op korte-termijnproblemen die het op tijd van start gaan van SEPA in januari 2008 kunnen belemmeren, maar daarnaast ook op langere-termijnproblemen die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op het blijvende succes van SEPA. De analyse van de lacunes gaat vergezeld van aanbevelingen die de markt van advies zouden moeten dienen over hoe de resterende problemen kunnen worden opgelost. De markt wordt gevraagd deze aanbevelingen over te nemen, zodat de doelen van SEPA kunnen worden verwezenlijkt.

Het verslag is opgedeeld in drie hoofdstukken. In Hoofdstuk 1 wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken betreffende SEPA-instrumenten en -infrastructuren. In Hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de implementatie- en migratie-inspanningen ter verwezenlijking van SEPA. Hoofdstuk 3 houdt zich bezig met het juridisch kader voor SEPA, dat vooral ingaat op de kwesties die voortvloeien uit de Richtlijn Betalingsdiensten, en met het beheer van de SEPA-*schemes* en -kaders.

I DE STAND VAN ZAKEN EN AANBEVELINGEN MET BETREKKING TOT SEPA-INSTRUMENTEN EN -INFRASTRUCTUREN

I.1 DE HUIDIGE STAND VAN ZAKEN OP HET TERREIN VAN SEPA-INSTRUMENTEN

I.1.1 OVERBOEKINGEN

In juni 2007 heeft de EPC de basisstructuur van een SEPA-*scheme* voor overboekingen goedgekeurd (*SEPA Credit Transfer scheme Rulebook, versie 2.3, ofwel het SCT Rulebook*, alsmede de *Implementation Guidelines*). Deze versie van het *SCT Rulebook* zal de basis vormen voor de SEPA-overboekingen die vanaf januari 2008 zullen worden aangeboden. Naar het oordeel van het Eurosysteem vormt dit een belangrijke stap voorwaarts naar de creatie van SEPA.

Maximumuitvoeringstermijn voor overboekingen

Een van de kwesties die op het vlak van overboekingen nog steeds dienen te worden opgelost is het in het *SCT Rulebook* opnemen van een nieuwe maximumtermijn voor de uitvoering van overboekingen zoals in de Richtlijn Betalingsdiensten gestipuleerd.² De Richtlijn bepaalt dat uiterlijk 2012 een overboeking de uiteindelijke ontvanger binnen één werkdag dient te bereiken (d.w.z. dat de rekening van de begunstigde moet worden gecrediteerd op de werkdag na de dag dat de betaling door de betaler wordt geïnitieerd, m.a.w. op “D+1”). Deze verandering dient te worden opgenomen in een van de voorziene regelmatige actualiseringen van het *SCT Rulebook*, en komt in de plaats van de huidige standaard van creditering van de rekening van de begunstigde op “maximaal D+3”.

Customer-to-bank-traject

Het Eurosysteem heeft notitie genomen van de door de EPC gedane aanbeveling voor de *customer-to-bank*-component van de SEPA-overboeking gebruik te maken van de ISO 20022 XML-standaard, die voor de *bank-to-bank*-component verplicht is. De inspanningen op dit terrein dienen te worden geïntensiveerd om aan de gebruikersvereisten tegemoet te komen (zie

Sectie 1.3 voor de standaardiseringsinspanningen in het *customer-to-bank*-traject).

Het Eurosysteem heeft tevens notitie genomen van het feit dat verschillende individuele sectoren zijn begonnen met de ontwikkeling van implementatierichtlijnen voor papier-gebaseerde overboekingen voor speciale gebruikersgroepen. Ook al wil het Eurosysteem het gebruik van papier-gebaseerde instrumenten in SEPA zeker niet bevorderen, roept het de EPC wel op gemeenschappelijke oplossingen te ontwikkelen voor deze gebruikersvereisten om een hernieuwde fragmentatie binnen het eurogebied te vermijden.

Scheme voor spoedoverboekingen

Daarnaast dient, zoals reeds naar voren gebracht in het vorige voortgangsverslag van het Eurosysteem, het kern-overboekingen-*scheme* te worden aangevuld met extra gemeenschappelijke kenmerken die ertoe zullen bijdragen dat de basis-SEPA-overboeking ten minste zo aantrekkelijk wordt voor cliënten als de huidige extra nationale equivalenten reeds zijn. Naar het oordeel van het Eurosysteem zal daarvoor onder meer nodig zijn de ontwikkeling van een *scheme* voor spoedoverboekingen met uitvoering op dezelfde dag. Het Eurosysteem verwelkomt het door de marktparticipanten op dit vlak verrichte werk ter verwezenlijking van een interbancaire betalingsdienst met een uitvoeringstijd van maximaal vier uur, gaat er van uit dat dit werk zal worden voortgezet met de ontwikkeling van open standaarden en verwacht dat deze dienst voor spoedbetalingen zal worden omgevormd tot een SEPA-*scheme* en zal worden ondergebracht in de *scheme*-beheerfunctie van de EPC om er zo voor te zorgen dat het voldoende wordt gecoördineerd met de andere SEPA-*schemes*.

2 Op de Richtlijn van het Europees Parlement en van de Raad betreffende betalingsdiensten in de interne markt wordt nader ingegaan in Hoofdstuk 3.

Bereikbaarheid van banken

Het is een eerste voorwaarde voor het slagen van SEPA dat de banken die thans ontvangst- en verzendcapaciteit hebben voor binnenlandse overboekingen ook SEPA-overboekingen zullen kunnen ontvangen en verzenden. Elke bank dient de noodzakelijke regelingen te treffen door geschikte mechanismen met andere banken overeen te komen en/of door bij één of meerdere clearing- en settlement-mechanismen (CSM's) aan te koppelen. Hoewel het geheel in de geest van SEPA is dat de banken hun bestaande verbindingen met CSM's terugbrengen, vooronderstelt dit dat CSM's in staat zijn hun cliënten bereikbaarheid te bieden. Het Eurosysteem heeft derhalve criteria ontwikkeld voor infrastructures, waaronder een vereiste dat zij interoperabel moeten zijn met andere CSM's.

Het Eurosysteem aanvaardt echter het recentelijk door de EPC naar voren gebrachte standpunt dat die banken wier betalingsvolumes de kritische massa van alle betalingen vertegenwoordigen vanaf januari 2008 in staat dienen te zijn SEPA-overboekingen zowel te verzenden als te ontvangen, terwijl de resterende kleinere banken alleen verwacht worden vanaf januari SEPA-overboekingen alleen te *ontvangen* en in de loop van 2008 te kunnen *verzenden*. De EPC voorziet het opzetten van een database die inzicht zou geven in welke banken zich houden aan het *scheme* en bereikbaar zijn. Het Eurosysteem zou graag gedefinieerd zien in de nationale migratieplannen welke banken deel uitmaken van deze kritische massa.

1.1.2 AUTOMATISCHE INCASSO'S

In juni 2007 heeft de EPC de basisstructuur van een SEPA-*scheme* voor automatische incasso's goedgekeurd (*SEPA Direct Debit Scheme Rulebook*, versie 2.3, ofwel het *SDD Rulebook*, met daarnaast de *Implementation Guidelines*). Het *SDD Rulebook* bevat een reeks interbankaire regels, praktijken en standaarden die de banksector in staat zullen stellen aan hun cliënten een basis-(of "kern")-*scheme* voor automatische incasso's aan te bieden dat is gebaseerd op de zogeheten *creditor mandate flow* (de

stroom van machtigingen via de crediteur). Naar het oordeel van het Eurosysteem is ook dit een belangrijke stap voorwaarts bij de creatie van SEPA. Het kern-SEPA-*scheme* voor automatische incasso's komt echter niet tegemoet aan de behoeften van alle debiteuren en debiteurenbanken. En in sommige landen komt het ook niet tegemoet aan de behoeften van enkele crediteuren. Om SEPA-automatische incasso's tot een succes te maken dient op bevredigende wijze te worden tegemoetgekomen aan de behoeften van alle belanghebbenden.

Duidelijkheid betreffende de definitieve kenmerken van het SEPA-*scheme* voor automatische incasso's is noodzakelijk

De EPC is begonnen met het toevoegen van additionele kenmerken aan het kern-*scheme* voor automatische incasso's. Deze kenmerken beogen tegemoet te komen aan de bezorgdheid onder debiteuren en debiteurenbanken wat betreft de veilige behandeling van machtigingen, en zijn erop gericht een *scheme* voor *business-to-business* ("B2B")-automatische incasso's op te zetten. De kenmerken die momenteel worden ontwikkeld houden verband met elektronische machtigingen en de validering van machtigingen door debiteurenbanken, en zouden een antwoord kunnen zijn op de bezorgdheid onder debiteuren en debiteurenbanken in enkele banksectoren. Enkele sectoren zouden echter nog steeds problemen kunnen ondervinden bij het inpassen van het bestaande binnenlandse *scheme* voor automatische incasso's in het SEPA-kern-*scheme* voor automatische incasso's teneinde de bestaande niveaus van dienstverlening te evenaren en tegemoet te blijven komen aan de behoeften van cliënten, voornamelijk in de bedrijfssector. In deze zin bestaat er bezorgdheid omtrent een eventuele niet-migratie van deze sectoren naar de SEPA-automatische incasso's. De EPC wordt verzocht een oplossing te vinden die tegemoet komt aan deze behoeften van cliënten.

Over het geheel genomen is het zeer nodig dat de EPC de kenmerken van al deze nieuwe elementen van de SEPA-automatische incasso's precies en gedetailleerd verduidelijkt. Alle

betrokken belanghebbenden zouden uiterlijk eind 2007 zekerheid moeten hebben omtrent de definitieve kenmerken van de SEPA-schemes voor automatische incasso's.

Acceptatie door de cliënt en bereikbaarheid zijn de sleutelfactoren voor succes

Het Eurosysteem is ervan overtuigd dat op enkele vlakken de banken nog steeds waakzaam moeten blijven om het SEPA-scheme voor automatische incasso's te doen slagen. De belangrijkste factoren die een rol spelen bij het verwezenlijken van de acceptatie van SEPA-automatische incasso's door cliënten zijn ten eerste dat alle banken, ten minste binnen het eurogebied, goede dienstverlening moeten bieden en ten tweede dat alle banken operationeel klaar moeten zijn automatische incasso's in de nieuwe SEPA-formats te ontvangen en te verzenden. Deze factoren, samen ook wel "bereikbaarheid" genoemd, zijn van vitaal belang voor het succes van SEPA. Zij kunnen ervoor zorgdragen dat een kritische massa van automatische incasso's binnen een redelijk korte periode kan worden overgeheveld van de bestaande nationale formats naar de SEPA-formats. Het is de ultieme test voor banken om te zien of hun aanvankelijke bereidheid zich te committeren aan de doelstellingen van SEPA zal worden gevolgd door concreet handelen. In het geval van tekortschietende bereikbaarheid zou de migratie naar SEPA-automatische incasso's in gevaar kunnen komen, aangezien cliënten ofwel ervoor zouden kunnen kiezen andere betaalinstrumenten te gebruiken ofwel bij hun nationale automatische-incasso-schemes zouden kunnen blijven, op die manier eveneens de vorming van een kritische massa van gebruikers in het nieuwe scheme in gevaar brengend.

Het aanbieden van SEPA-automatische incasso's aan de cliënt op het vroegst mogelijke tijdstip

Wat betreft de andere SEPA-betaalinstrumenten, was het van start gaan van SEPA-producten voor automatische incasso aanvankelijk gepland op 1 januari 2008, en was de verwachting dat een kritische massa van transacties eind 2010 naar het nieuwe scheme zou zijn gemigreerd. Op grond van vertragingen in de goedkeuring

van de Richtlijn Betalingsdiensten heeft de EPC echter recentelijk verklaard dat de banken het scheme slechts eurogebiedbreed kunnen opstarten vanaf november 2009, wanneer de Richtlijn Betalingsdiensten in de gehele EU volledig omgezet dient te zijn in nationale wetgeving. Naar het oordeel van het Eurosysteem dient dit er echter niet toe te leiden dat de banken of banksectoren hun cliënten vóór 1 november 2009 geen SEPA-automatische incasso's willen of kunnen aanbieden, al is het maar bijvoorbeeld alleen op nationaal niveau. Het voorbereidende werk voor het van start doen gaan van SEPA-automatische incasso's dient in elk geval te worden voortgezet.

Voor het starten met SEPA-automatische incasso's is eveneens duidelijkheid nodig ten aanzien van de toepasselijkheid van zogeheten *interchange fees* of verrekeningstarieven. Het publieke standpunt van het Eurosysteem ten aanzien van verrekeningstarieven is neutraal, aangezien dit een kwestie is die valt onder de bevoegdheden van het Directoraat-Generaal Mededinging van de Europese Commissie. Het Eurosysteem heeft notitie genomen van het voorstel van de EPC voor een *maximum-default multilateral balancing fee* (maximum-standaard multilateraal verdelingstarief). In algemene zin zou, gezien het feit dat bij de verwerking van automatische-incassotransacties de kosten voornamelijk liggen bij de debiteurenbanken en de baten gemakkelijker bij de crediteurenbanken worden gegenereerd, een evenwichtiger verdeling tussen de crediteurenbank en de debiteurenbank een geldige manier kunnen zijn om debiteurenbanken aan te sporen zich aan te melden voor het nieuwe SEPA-scheme voor automatische incasso's en zo brede bereikbaarheid te creëren. Het Eurosysteem roept de Commissie op zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verschaffen of een leidraad te bieden ten aanzien van de toepasselijkheid van een verrekeningstarief, hetgeen de markt als geheel zou kunnen gebruiken als uitgangspunt voor het opstellen van toekomstbestendige scheme-regels voor SEPA-automatische incasso's.

Het overgaan van oude op nieuwe machtigingen moet worden vergemakkelijkt

Enkele banken hebben gewezen op de kwestie dat de migratie van machtigingen van de bestaande nationale *scheme* voor automatische incasso's naar het nieuwe SEPA-*scheme* problematisch zou kunnen zijn aangezien in enkele landen nieuwe machtigingen vereist zouden kunnen zijn. De nationale banksectoren zouden deze aangelegenheid in samenwerking met hun nationale wetgevers en de nationale centrale banken moeten onderzoeken en een pragmatische oplossing dienen te vinden die geen overmatige belasting zou vormen voor ofwel de banken ofwel hun cliënten. Dit zou een soepele migratie naar de nieuwe SEPA-*schemes* voor automatische incasso's ten zeerste vergemakkelijken.

1.1.3 KAARTBETALINGEN

Het Eurosysteem heeft in november 2006 een rapport gepubliceerd met de titel "De visie van het Eurosysteem ten aanzien van een 'SEPA voor betaalkaarten'". Daarna hebben vergaderingen en besprekingen met marktpartijen en de Europese Commissie plaatsgevonden om feedback te krijgen over de in dit verslag aangesneden kwesties.

Aanbeveling om een Europees debitcard-*scheme* op te zetten

Het Eurosysteem doet ten krachtigste de aanbeveling ten minste één extra Europees debitcard-*scheme* op te zetten, dat voornamelijk zou kunnen worden gebruikt in de landen van het eurogebied. Een bredere dekking, bijvoorbeeld in alle landen van de EU, zou worden verwelkomd. Mondiale reikwijdte wordt niet nodig geacht. De banken zouden ruimere dekking kunnen bieden door middel van *co-branding*. Een dergelijk *scheme* zou kunnen worden opgezet ofwel door een geheel nieuw *scheme* op te zetten ofwel door middel van een alliantie tussen bestaande nationale *schemes*, ofwel door een bestaand nationaal *scheme* uit te breiden. De gedachtegang achter dit verzoek van het Eurosysteem is dat de meeste nationale debitcard-*schemes* en kaartverwerkers vandaag de dag efficiënt zijn en lage tarieven in rekening

brenge, en dat deze voordelen niet dienen te worden verloren bij de creatie van SEPA. Een nieuw *scheme* zou de concurrentie tussen kaart-*schemes*, tussen verwerkers en tussen banken kunnen vergroten. Het zou tevens diversiteit mogelijk maken in de positie en rol van de banken in het beheer van kaart-*schemes* en in *scheme*-eigendomsmodellen. Concurrentie onder kaart-*schemes*, onder verwerkers en onder banken is van essentieel belang voor het bieden van de breedst mogelijke keuze aan kaarthouders (d.w.z. ten aanzien van welk *scheme* zij willen kiezen), handelaren (d.w.z. ten aanzien van welk *scheme* zij willen accepteren en welke *acquiring* bank zij willen kiezen) en banken (d.w.z. ten aanzien van welk *scheme* zij willen uitgeven en/of de *acquiring* willen doen en welke verwerker zij willen kiezen voor de transactieverwerking en andere kaartdiensten). Daarnaast dienen Europese banken nu na te denken over de lange-termijnvisie ten aanzien van de beheeraspecten van kaartbetalings-*schemes* en verwerkers en een beslissing te nemen over welke mate van controle zij willen behouden over hun kaartactiviteiten en over hoe zij hun toekomstige rol in dezen zien, hetgeen vanuit het standpunt van cliëntenrelaties van kritiek belang is.

Het Eurosysteem heeft er begrip voor dat het ontwerpen en implementeren van een Europees kaart-*scheme* (ongeacht of dit een volledig nieuw *scheme* is of het resultaat van allianties of uitbreiding) een gecompliceerde aangelegenheid is en om aanzienlijke investeringen vraagt. Het Eurosysteem zou echter de aandacht van de sector willen vestigen op het feit dat ten gevolge van (a) de scheiding van *scheme* en de verwerkingsdiensten en (b) de ontwikkeling van standaarden voor kaartbetalings-*schemes* de kosten en gecompliceerdheid van het opzetten van een nieuw *scheme* aanzienlijk lager zouden moeten zijn dan in het verleden het geval is geweest. Het Eurosysteem roept de EPC op de optie van het creëren van een SEPA-debitcard-*scheme* naast het SEPA-*scheme* voor overboekingen en het SEPA-*scheme* voor automatische incasso's nog eens onder de loep te nemen.

Ten slotte dient te worden erkend dat de creatie van een extra Europees debitcard-*scheme* dat gelijkwaardig is aan de *schemes* die zijn ontstaan in de Verenigde Staten, Japan of China grotendeels een politieke doelstelling is; het Eurosysteem roept de banken op zich bij deze doelstelling aan te sluiten.

Het Eurosysteem begrijpt dat wat meer tijd nodig zal zijn om een nieuw pan-Europees *scheme* voor kaartbetalingen op te zetten. Het Eurosysteem aanvaardt dat een dergelijk *scheme* er niet op 1 januari 2008 hoeft te zijn; desalniettemin wordt van de Europese banksector wel een indicatie verwacht ten aanzien van de voornemens in die richting.

Het standpunt van het Eurosysteem ten aanzien van *co-branding*

Co-branding is een geloofwaardige mogelijkheid voor kaartbetalings-*schemes* om vanaf 1 januari 2008 te voldoen aan SEPA, om zo de banksector – of andere relevante partijen – genoeg tijd te geven een Europees voorstel te formuleren.

Het Eurosysteem is nooit tegen *co-branding* op zich geweest (op voorwaarde dat de betrokken *schemes* zelf allemaal voldoen aan SEPA). *Co-branding* is een geldige optie, ook voor de lange termijn. Op een bepaald tijdstip leek echter de gehele markt *co-branding* te zien als de enige manier om kaartbetalings-*schemes* te laten voldoen aan SEPA. Het Eurosysteem moest wel waarschuwen dat dit niet de enige SEPA-optie was. Het Eurosysteem heeft zijn neutraliteit benadrukt ten aanzien van de drie in het SEPA-Kader voor betaalkaarten naar voren gebrachte opties,³ op voorwaarde dat alle drie zich dan ook zouden concretiseren om te zorgen voor variëteit in de markt. *Co-branding* op grote schaal spoort echter zeker niet met de lange-termijn-SEPA-visie van een geïntegreerde markt, aangezien het simpelweg een situatie zoals die nu bestaat zou kunnen laten voortbestaan.

Er zijn marktpartijen die ervan overtuigd zijn dat, wanneer alle kaart-*schemes* eenmaal vol-

doen aan de SEPA-vereisten en de nationale markten open gegaan zijn, het resultaat sowieso al behoorlijk zou verschillen van de huidige nationaal gefragmenteerde markten. Het Eurosysteem is het hier wel mee eens, maar zou erop willen wijzen dat een dergelijk open gaan van de nationale markten vooralsnog niet heeft plaatsgevonden. Voor een snelle start van SEPA voor kaarten is het nodig dat de banken ernaar streven te bewerkstelligen dat alle voor algemene doeleinden bestemde kaarten die na 1 januari 2008 worden uitgegeven voldoen aan EMV en PIN. De banken dienen er daarnaast naar te streven dat de kaarthouder hiervan gebruik kan maken in het gehele eurogebied (op voorwaarde dat de handelaar het merk en de technische standaarden accepteert); alle voor algemene doeleinden bestemde kaarten die niet in het gehele eurogebied kunnen worden gebruikt dienen eind 2010 te zijn uitgefaseerd.

Co-branding in het geval van een Europees *scheme*

Het Eurosysteem heeft begrip voor de problemen die kaartuitgevende banken bij het opkomen van een Europees debitcard-*scheme* zouden kunnen ondervinden als zij hun kaarthouders brede geografische dekking willen bieden. Om een nieuw *scheme* succesvol te doen zijn wordt het van kritiek belang geacht dat de *issuing* banken de mogelijkheid hebben tot *co-branding* van het nieuwe Europese *scheme* met een inter-

3 Het SEPA-Kader voor betaalkaarten formuleert drie opties die een kaart-*scheme* ter beschikking staan om producten aan te bieden die voldoen aan het Kader (de opties kunnen ook worden gecombineerd):

(1) het nationale *scheme* vervangen door een internationaal *scheme* (op voorwaarde dat het laatste voldoet aan het Kader).

In dit geval is *co-branding* niet langer nodig aangezien grensoverschrijdende en nationale transacties automatisch onder dezelfde *schemes* vallen;

(2) zich te ontwikkelen door middel van allianties met andere kaart-*schemes* of door middel van uitbreiding naar het gehele eurogebied. In het geval van allianties van kaart-*schemes* zouden de deelnemers bijvoorbeeld overeenstemming kunnen bereiken over wederzijds geaccepteerde relevante merken. Zou een *scheme* worden uitgebreid tot het gehele eurogebied, dan zouden de kaarten in het *scheme* kunnen worden uitgegeven en *acquired* door banken en geaccepteerd door handelaren die waar dan ook in het eurogebied zijn gevestigd;

(3) *co-branding* met een internationaal kaart-*scheme* (zoals heden ten dage reeds het geval is in de meeste landen), op voorwaarde dat beide betrokken *schemes* voldoen aan het Kader.

nationaal *scheme*. Hierbij dient niet te worden vergeten dat in het Sectoraal Onderzoek van de Europese Commissie wordt gesteld: “Het verbod op *co-branding* met netwerken die als concurrenten worden beschouwd of met niet-bancaire instellingen kan de mededinging [...] beperken.”⁴ Het Eurosysteem roept alle internationale *schemes* op zich coöperatief op te stellen ten aanzien van *co-branding*, en andere *schemes* in staat te stellen tot *co-branding* met het hunne, om zo een bredere dekking binnen en buiten SEPA te verschaffen. Tegelijkertijd is het duidelijk dat verwacht wordt dat de nationale markten zich zullen openstellen voor concurrentie van andere *schemes* en verwerkers; dit is tevens een eerste voorwaarde voor het voldoen aan het SEPA-Kader voor betaalkaarten. Het gebruik van nationale merken dient derhalve niet te worden voorgetrokken door middel van een vooraf toegekende gebruiksprioriteit bij de betaalautomaat, maar de merkeuze voor een betalingstransactie dient te worden overgelaten aan de handelaar en/of de kaarthouder.

Verrekeningstarieven

Het publieke standpunt van het Eurosysteem ten aanzien van verrekeningstarieven is neutraal, aangezien dit een kwestie is die valt onder de bevoegdheden van het Directoraat-Generaal Mededinging van de Europese Commissie. Het Eurosysteem gaat niet uit van een afschaffing van verrekeningstarieven, noch wenst het voor deze arrangementen op te komen. Het Eurosysteem roept echter de Commissie op zo spoedig mogelijk een besluit te nemen in lopende zaken aangaande verrekeningstarieven, dat de markt als geheel kan gebruiken als uitgangspunt voor het opstellen van toekomstbestendige *scheme*-regels, aangezien de huidige onzekerheid in de markt een belemmering vormt voor de omvorming van de bestaande binnenlandse *schemes* en het opstarten van potentiële nieuwe *schemes* die een Europees alternatief bieden.

Het Eurosysteem blijft benadrukken dat een geografische differentiatie van verrekeningstarieven (als die er komen) binnen een bepaald

scheme op de lange termijn strijdig is met het idee van SEPA, waarin zich een geïntegreerde binnenlandse eurogebiedmarkt dient te hebben ontwikkeld. Dergelijke differentiaties zouden echter voor de lengte van een overgangperiode acceptabel kunnen zijn om zo de veranderingen in de nationale markten te vergemakkelijken, gezien de verschillen in de onderliggende kostenelementen en marktstructuren tussen de verschillende landen van het eurogebied. De doelstelling van het Eurosysteem in dit opzicht is op nationaal niveau vermindering van dramatische prijsstijgingen, die het SEPA-project in de ogen van het grote publiek zouden stigmatiseren.

Bovendien is het belangrijk, gezien van uit het perspectief van bevordering van de goede werking van het betalingsverkeer en met name het gebruik van sociaal efficiënte betaalinstrumenten, dat verrekeningstarieven (als die er komen) niet leiden tot prijssignalen voor eindgebruikers (handelaren en kaarthouders) waardoor deze de efficiëntere betaalinstrumenten de rug zouden toekeren.

Standaardiseringswerk op het terrein van betaalkaarten

De EPC heeft bij de definiëring van kaartstandaarden een coördinerende rol op zich genomen. De EPC heeft bestaande standaardiseringsinitiatieven bijeengebracht en aan de hand van deze initiatieven zakelijke vereisten ontwikkeld die zijn gebaseerd op de noodzaak van interoperabiliteit, veiligheid en markttoegang. De kaartstandaarden zullen als zodanig de ontwikkeling van Europese debitcard-*schemes* ten eerste vergemakkelijken aangezien deze standaarden gemakkelijk kunnen worden gebruikt in hun eigen *scheme*-regels. Daarnaast zullen deze standaarden *scheme*-onafhankelijke kaarttransactie- en betaalautomaatstandaarden bieden. Het Eurosysteem steunt de banksector, kaart-*schemes* en standaardbepalende instanties bij hun werk. Aangezien enkele kaartstandaarden worden ontwikkeld op mondiaal niveau, is

4 Mededeling van de Commissie (eindverslag), paragraaf 21, blz. 7.

het van cruciaal belang dat de Europese banksector goed vertegenwoordigd is in de mondiale standaardiseringsinstanties om op te kunnen komen voor de SEPA-vereisten.

Op het *card-to-terminal*-vlak worden de EMV-standaard (die is vernoemd naar de initiatiefnemers Eurocard, MasterCard en VISA, en die streeft naar technische operabiliteit van de chips op de kaarten met betaalautomaten) en de verbeterde implementatierichtlijnen ervan door de gehele sector geaccepteerd. Deze standaard is aangevuld met de CPA-standaard (hetgeen staat voor *Common Payment Application Specification*), die is gericht op de software op de chip die voor de uitvoering van een betalingstransactie wordt gebruikt. Een soortgelijke betalingstransactiestandaard (FAST, hetgeen staat voor *Financial Application Specification* voor EMV-Terminals die voldoen aan het SEPA-Kader voor kaartbetalingen) wordt momenteel ontwikkeld voor betaalautomaten. Deze drie standaarden, EMV, CPA en FAST bieden samen door de markt geïnitieerde kaarten en kaartbetalingstransactiestandaarden, zodat in dit stadium interventie van autoriteiten onnodig lijkt, hoewel er bezorgdheid bestaat ten aanzien van hun tijdige beschikbaarheid en daaropvolgende implementatie. Het is duidelijk dat het succes van de standaardisering op dit terrein vraagt om duidelijke definiëring, communicatie en implementatie, zodat uiteenlopende plaatselijke interpretatie wordt vermeden.

Op het tweede standaardiseringsvlak, namelijk dat van betaalautomaten en hun verbinding met *acquirers*, is een aantal door de markt aangedragen standaardiseringsinitiatieven voorhanden; het is voornamelijk op dit vlak dat de definiëring van standaarden moeilijk is, ten gevolge van traditionele nationale benaderingen ten aanzien van gegevens- en berichtenstandaarden, en de implementatie van nieuw-gedefinieerde standaarden zal dan ook een tijdrovend proces zijn vanwege de grote geïnstalleerde basis van "vroegere" hardware. Het Eurosysteem zal de voortgang met betrekking tot het ontwerp van standaarden en hun tijdige beschikbaarheid

op dit standaardiseringsvlak nauwlettend volgen.

De EPC heeft een specifieke taskforce opgezet die onderzoek doet naar dat onderdeel van het kaarttransactieproces waarvoor geen sectorbreed standaardiseringsinitiatief bestaat, namelijk het *acquirer-to-issuer*-vlak. Het Eurosysteem begrijpt dat op dit vlak een gemeenschappelijke Europese standaard de concurrentie tussen verwerkers zou vergroten en de kosten van clearing en settlement zou verminderen. Tegen deze achtergrond dienen inspanningen te worden ondernomen om de verschillende implementaties van de ISO 8583-standaard te harmoniseren, en dient onderzoek te worden gedaan naar het gebruik van de ISO 20022 XML-standaard.

Daarnaast dient bijzondere aandacht te worden geschonken aan het terrein van certificering en typegoedkeuring, waar de huidige fragmentatie leidt tot hoge kosten voor betaalautomaten. Een veiligheidsevaluatie die is gebaseerd op een open en stabiele methodologie is van cruciaal belang voor de handhaving van een hoog veiligheidsniveau van kaarten en betaalautomaten. Zowel de veiligheidsevaluatie als het functionele testen dienen te worden georganiseerd op een wijze die fabrikanten van betaalautomaten in staat stelt daarvoor bij "één adres" aan te kunnen kloppen. Hiervoor zou het certificeringsautoriteiten in principe moeten worden toegestaan certificeringen te geven voor alle SEPA-kaart-*schemes*. Dientengevolge moedigt het Eurosysteem alle belanghebbenden aan op constructieve wijze deel te nemen aan de relevante initiatieven op dit vlak.

Het Eurosysteem benadrukt dat implementatie van kaartstandaarden verplicht dient te zijn op de terreinen van veiligheid en interoperabiliteit van alle betrokken partijen (met inbegrip van handelaren en verwerkers). Dit is van cruciaal belang omdat standaardisering een eerste voorwaarde is voor de uitbreiding van kaart-*schemes* naar enkele SEPA-landen, voor de creatie van een nieuw pan-Europees debitcard-*scheme*, voor pan-Europese kaartverwerking,

voor marktconsolidatie en voor het waarborgen van de onafhankelijkheid bij de keuze van dienstenaanbieders en verwerkers. Alle standaarden die hebben geresulteerd in de nationale segmentatie van de betaalkaartenmarkt in het eurogebied of in een segmentatie in “*scheme*-gebieden” dienen te worden afgeschaft en te worden vervangen door ten minste pan-Europese of, beter nog, mondiale standaarden.

Wat betreft de timing verwacht het Eurosysteem, gezien het feit dat standaarden een stuwende kracht vormen voor verandering, dat hun definiëring en implementatie zo spoedig mogelijk voltooid wordt zodat het SEPA voor betaalkaarten-project niet aan kracht verliest. Voor de definiëring van standaarden zou eind 2008 de deadline moeten zijn.

SEPA-naleving door driepartijen-schemes

In algemene zin ziet het Eurosysteem het belang dat driepartijen-schemes (d.w.z. *schemes* die doen aan kaartuitgifte en transactie-acquiring zonder bij de uitvoering van deze functies banken te betrekken) die voor algemene doeleinden bestemde kaarten uitgeven, met name voor grensoverschrijdend gebruik, voldoen aan de in het rapport van het Eurosysteem neergelegde bepalingen.⁵ Enkele aanpassingen moeten echter worden gemaakt, en deze kwestie zal te zijner tijd, na een dialoog met marktdeelnemers, verder worden onderzocht door het Eurosysteem.

In de ogen van het Eurosysteem is een kaart-scheme dat voldoet aan SEPA er een dat voldoet aan de bepalingen van het SCF en rekening houdt met de noodzaak:

- dezelfde dienst aan te bieden aan handelaren en kaarthouders, ongeacht waar het *scheme* opereert in het eurogebied, zonder enige “extra’s” die de interoperabiliteit belemmeren;
- op de lange termijn een tarief voor handelaren en kaarthouders te hebben binnen een bepaald merk (als dat er komt) dat onafhan-

kelijk is van de geografische locatie binnen het eurogebied;

- een middellange- tot lange-termijnstrategie voor het voldoen aan SEPA te definiëren en te publiceren die consistent is met de lange-termijndoelstellingen van het SEPA-project;
- bij te dragen aan het ontwerp van een op consensus gebaseerde reeks van standaarden, met een duidelijke toezegging tot implementatie in de loop der tijd;
- enige overdracht van persoonsgegevens in niet-geaggregeerde vorm naar landen die niet voldoen aan de EU-regels voor gegevensbescherming te vermijden;
- een effectieve strategie op te zetten ter bestrijding van fraude, met name grensoverschrijdende fraude, en
- op effectieve wijze het beheer van het kaart-scheme en de verwerkingsdiensten van elkaar te scheiden, zodat er geen mogelijkheid bestaat voor kruissubsidiëring of andere praktijken die “eigen verwerkings”-diensten zouden kunnen voortrekken.

In het geval van een “puur” driepartijkaart-scheme zou het vereiste van een scheiding van *scheme*-beheer en verwerkingsdiensten niet relevant kunnen lijken. In het geval van driepartijen-schemes met licentiehouders (d.w.z. partnerbanken die de uitgifte van kaarten en/of acquiring van kaarttransacties verzorgen onder het logo van het *scheme*) lijkt de scheiding van *scheme*-beheer en verwerkingsdiensten echter noodzakelijk om de volgende twee redenen.

Wanneer de *issuer* en *acquirer* dezelfde licentiehouderbank zijn, kan elke verwerker worden gebruikt, en vindt de clearing en settlement plaats binnen de bank (de zogeheten “on-us”-transacties). Wanneer verschillende banken

⁵ Zie het rapport “De visie van het Eurosysteem ten aanzien van een ‘SEPA voor betaalkaarten’”, november 2006.

betrokken zijn moeten de verwerking, clearing en settlement verplicht plaatsvinden via de *scheme*-verwerker. Als de scheiding van het *scheme* en de verwerker van toepassing is, zullen banken hun verwerker kunnen kiezen.

Vierpartijen-*schemes* zullen ten gevolge van SEPA worden verplicht aanzienlijke veranderingen aan te brengen in hun bedrijfsmodel: bijvoorbeeld hun *scheme* loskoppelen van hun verwerker en ten minste “enige afstand” bewaren tot de eigen verwerker. Indien driepartijenschemes met licentiehouders zouden worden vrijgesteld van het vereiste het *scheme* en de verwerker te scheiden zouden zij ten opzichte van vierpartijen-*schemes* een concurrentievoordeel hebben. Scheiding zou de ontwikkeling van een echte markt voor verwerkingsdiensten ten goede komen.

Naar de hierboven genoemde kwesties zal in de loop der tijd verder onderzoek worden gedaan door het Eurosysteem.

De ontwikkeling van kaarttarieven en prijzen binnen SEPA

Een aantal marktbelanghebbenden heeft benadrukt dat in enkele landen SEPA onvermijdelijk stijgingen van kaarttarieven met zich mee zal brengen voor consumenten en handelaren als gevolg van convergentie naar gemiddelde prijsniveaus en van teruglopende mogelijkheden tot kruissubsidiëring. Dit is een zeer gevoelige zaak voor het Eurosysteem. In het algemeen zouden het prijsniveau en het dienstverleningsniveau het resultaat moeten zijn van een door de markt gestuurd proces. SEPA kan onder geen enkele omstandigheden worden gebruikt als een excuus voor verhoging van het algemene prijsniveau. Overeenkomstig de boodschap die het reeds eerder heeft overgebracht, bevestigt het Eurosysteem in dit verslag zijn beleidstandpunt dat het nodig is de hoge efficiëntie en lage tariefniveaus te behouden die thans door kaartbetalings-*schemes* en verwerkers in enkele landen worden geboden.

Hier zou een toezichtskader voor kaarttarieven een belangrijke rol kunnen spelen. Het

Eurosysteem heeft benadrukt dat de banken van een dergelijke toezichtskader zouden moeten profiteren, aangezien het hen zou helpen zich te verdedigen tegen ongefundeerde beschuldigingen op het terrein van de prijzen; zij zouden zich daarom positief moeten opstellen ten aanzien van een dergelijk kader. Het concept van een toezichtskader voor kaarttarieven (d.w.z. de verzameling van gegevens zonder de intentie van prijsbeheersing) is met name verwelkomd door gebruikers. Enkele banken hebben de bevoegdheid van het Eurosysteem aangevochten, alsook de gelijktijdige betrokkenheid van het Eurosysteem en de Europese Commissie, die, zo beweerden zij, zou kunnen leiden tot niet-consistente resultaten. Zij vermoedden tevens dat het kader zou kunnen worden gebruikt als een instrument voor prijsbeheersing. Het Directoraat-Generaal Mededinging betuigde daarentegen juist zijn steun aan het idee van een toezichtskader voor kaarttarieven. Het Eurosysteem onderzoekt thans of en hoe een toezichtskader voor kaarttarieven zou kunnen worden opgezet.

De rol van handelaren in de SEPA-migratie

Er is nog steeds ruimte voor handelaren, als eindgebruikers, om invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van het SEPA-project. SEPA-migratie dient niet alleen te worden voortgestuwd door de aanbodzijde, maar ook aan de vraagzijde. Met SEPA zullen bijvoorbeeld betaalautomaten steeds meer gestandaardiseerd worden, en handelaren zullen elke leverancier van betaalautomaten en/of *acquirer* in het eurogebied kunnen kiezen voor de verwerking van hun betalingen.

Het Eurosysteem nodigt handelaren uit (i) SEPA-standaarden voor betaalautomaten over te nemen, (ii) nieuwe Europese kaart-*schemes* te ondersteunen door deze kaarten te accepteren als daar voldoende zakelijke redenen voor zijn, en (iii) samen te werken bij de bestrijding van fraude. Bovendien wordt de EPC gevraagd handelaren te betrekken bij de validering van SEPA-standaarden en bij fraudepreventieprogramma's.

I.2 ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN INFRASTRUCTUREN

I.2.1 DOOR DE MARKT VERRICHT WERK

Interoperabiliteit en bereikbaarheid voor infrastructuur

In het vierde voortgangsverslag betreffende SEPA heeft het Eurosysteem retailclearing- en -settlementinfrastructuur in het eurogebied (ongeacht of deze werden verschaft door de particuliere sector of door nationale centrale banken) uitgenodigd een passend forum op te zetten om te bespreken hoe volledige interoperabiliteit zou kunnen worden verwezenlijkt. Interoperabiliteit is het vermogen van een infrastructuur – direct of indirect – betalingen te verwerken op basis van het *SCT Rulebook* en/of het *SDD Rulebook* vanuit elke bank in het eurogebied. De European Automated Clearing House Association (EACHA) is op deze uitnodiging ingegaan en heeft gewerkt aan de ontwikkeling van een interoperabiliteitskader voor retailbetalings- en -settlementinfrastructuur. Zij heeft criteria opgesteld die een technische interoperabiliteit voor informatie- en settlementstromen ondersteunen. Deze criteria zijn in mei 2007 voor consultatie voorgelegd aan het Eurosysteem en de EPC. Het Eurosysteem roept de EACHA op haar werk op het gebied van interoperabiliteitskwesties voort te zetten, nodigt alle infrastructuur uit aan dit werk bij te dragen en verwacht dat de EACHA spoedig een gemeenschappelijke reeks interoperabiliteitscriteria definitief zal overeenkomen.

Zoals reeds eerder door het Eurosysteem gesteld, dient geen enkele infrastructuur, wanneer gemeenschappelijke interoperabiliteitsconventies eenmaal beschikbaar zijn, te weigeren een koppeling met een andere infrastructuur op te zetten, op voorwaarde dat de kosten van het opzetten van een dergelijke koppeling in principe voor rekening komen van de daarom vragende infrastructuur. Dit impliceert echter niet dat elke infrastructuur een directe koppeling moet opzetten met elke andere infrastructuur in het eurogebied; koppelingen kunnen ook indirect plaatsvinden. Het is de verwachting

van het Eurosysteem dat zich een netwerk tussen infrastructuur zal ontwikkelen dat individuele infrastructuur in staat zal stellen volledige bereikbaarheid te bieden aan hun cliënten. Hoe dit kan worden verwezenlijkt wordt door het Eurosysteem gezien als een zakelijke beslissing die elke infrastructuur individueel dient te nemen. Om vanuit technisch oogpunt interoperabiliteit te verwezenlijken zijn gemeenschappelijke interface-specificaties nodig die infrastructuur in staat stellen gemakkelijk met elkaar te koppelen. Vanuit een zakelijk perspectief vereist interoperabiliteit gemeenschappelijke bedrijfsprocedures. Kosten, technische complexiteit en verwerkingstijden in aanmerking nemend, lijkt het niet efficiënt meer dan twee intermediairs (ofwel CSM's ofwel banken) te gebruiken.

De toegang tot elke infrastructuur moet eerlijk en open zijn, op voorwaarde dat deelnemers worden beschermd tegen overmatige risico's in verband met de deelname van andere partijen. Het Eurosysteem acht het nuttig dit vereiste nog eens te herhalen om er de nadruk op te leggen dat eventuele huidige geografische beperkingen aan de toegang tot infrastructuur voor deelnemers uit het eurogebied alle dienen te verdwijnen. Bovendien dient geen enkele bank of banksector door enige entiteit te worden verplicht gebruik te maken van ofwel een bepaalde infrastructuur (als directe dan wel indirecte deelnemer) ofwel bepaalde bedrijfsspecifieke technische standaarden. Als dit het geval zou zijn zouden banken of banksectoren “opgesloten” komen te zitten in één infrastructuur zonder de vrijheid te hebben naar een andere over te stappen.

Parallele verwerking

Parallele verwerking van SEPA-betalingsinstrumenten en hun nationale equivalenten zal voor een interimperiode onvermijdelijk zijn. De conversie van nationale betalingstransacties naar SEPA-formats en vice versa zou problematischer kunnen zijn. Sommige banken zouden kunnen vertrouwen op door externe aanbieders (bijvoorbeeld de infrastructuur) aangeboden diensten om de conversie van SEPA-formats

naar nationale *formats* uit te voeren indien hun interne systemen nog niet zijn aangepast om om te kunnen gaan met de *SEPA-formats*. Dit zou kunnen leiden tot het risico dat de informatie die is opgenomen in binnenkomende betalingen die zijn gebaseerd op het *SEPA-format* gedurende de conversie wordt verloren of, een andere mogelijkheid, dat de informatie die nodig is voor de verwerking van een uitgaande betaling in het *SEPA-format* niet kan worden opgenomen omdat deze niet wordt ondersteund door het nationale *format*. Indien conversiefaciliteiten worden gebruikt door banken die hun interne systemen nog niet hebben geactualiseerd, dienen deze banken en hun verwerker of *automated clearing house* (ACH) ervoor te zorgen dat een dergelijk verlies aan informatie zich niet voordoet.

Transparantie van diensten en prijsstelling

Aangezien transparantie van zowel diensten als prijzen de concurrentie kan stimuleren, kan deze in het bijzonder nuttig zijn voor kleine gebruikers met geringe of geen onderhandelingsmacht. Gezien het feit echter dat, in tegenstelling tot retailconsumptieprijzen, over de prijzen van clearing-diensten tot op zekere hoogte kan worden onderhandeld tussen de bij een bepaalde contractuele regeling aangesloten partijen, zou het wellicht alleen uitvoerbaar kunnen zijn basisprijzen openbaar te publiceren. Deze gepubliceerde prijzen zouden heel goed kunnen verschillen van de werkelijke prijs die is overeengekomen voor een bepaald contract, na onderhandelingen over variabelen zoals dienstverleningspakketten, volumes en de duur van het contract. Alle infrastructuren, met inbegrip van die welke door nationale centrale banken worden beheerd, die op dit vlak als voorbeeld zouden moeten dienen, dienen hun prijzen te publiceren.

Het opkomen van verschillende bedrijfsmodellen voor infrastructuren

Bij hun voorbereidingen voor SEPA zijn clearing- en -settlementinfrastructuren voor retailbetalingen bezig verschillende bedrijfsmodellen op te stellen; begrippen als “smal” en “breed” en “hub and spokes” zijn gebruikt om

deze modellen te beschrijven. ACH's die zich concentreren op het aanbieden van de clearing en settlement van uitsluitend SEPA-kernbetalingen zouden worden omschreven als “smalle” ACH's, terwijl die ACH's die ook additionele diensten aanbieden (zoals *back office*-verwerking, kennisgevingen en boekingsgegevens, additionele functionaliteiten voor specifieke producten (bijvoorbeeld optionele aanvullende dienstverlening) en voor specifieke gebruikersgroepen en specifieke cliënten) zouden worden gezien als “brede” ACH's. Het Eurosysteem verwelkomt het opkomen van verschillende concurrerende bedrijfsmodellen, aangezien deze de banken keuzemogelijkheden geven.

1.2.2 DE CRITERIA VAN HET EUROSISTEEM OP GROND WAARVAN INFRASTRUCTUREN KUNNEN VOLDOEN AAN SEPA

Het Eurosysteem heeft criteria geformuleerd om de mate waarin infrastructuren voldoen aan SEPA te beoordelen. Alle infrastructuren worden uitgenodigd te voldoen aan deze criteria, die zijn gericht op het verwerken van betalingen, interoperabiliteit onder infrastructuren, verzend- en ontvangstcapaciteit, en op toegangsvoorwaarden en transparantie.

Vier criteria om te voldoen aan SEPA

Het Eurosysteem vereist van infrastructuren dat zij aan enkele vereisten tegemoet komen om te voldoen aan SEPA. Hen wordt gevraagd:

- (i) te voldoen aan de vereisten van het PE-ACH/CSM-Kader, het *SCT Rulebook* en/of het *SDD Rulebook*, de *Implementation Guidelines* en de daaraan gerelateerde UNIFI (ISO 20022) XML-standaarden, en klaar te zijn om het testen van *schemes* zoals door de EPC gepland te ondersteunen;
- (ii) interoperabiliteitsregels goed te keuren, d.w.z. interface-specificaties en bedrijfsprocedures voor de uitwisseling van SEPA-overboekings- en SEPA-automatische-incassobetalingsopdrachten tussen banken en infrastructuren en tussen infrastructu-

ren, die bij voorkeur door de relevante CSM's onderling zijn overeengekomen, en toe te zeggen op verzoek een koppeling met een andere infrastructuur op te zetten, gebaseerd op het beginsel dat de kosten voor het opzetten van de koppeling voor rekening komen van de daarom vragende infrastructuur;

- (iii) in staat te zijn betalingen in euro te verzenden naar of te ontvangen van alle banken in het eurogebied, ofwel direct ofwel indirect via intermediairbanken, ofwel door middel van koppelingen tussen infrastructuren (met andere woorden, volledige bereikbaarheid te bieden), en
- (iv) financiële instellingen in staat te stellen keuzes te maken voor infrastructuren op grond van dienstverlening en prijzen, en daarom geen overmatige toegangsbeperkingen te hanteren, noch gebruikers te verplichten bepaalde typen betalingen in een specifieke infrastructuur of door middel van bepaalde bedrijfsspecifieke standaarden te verwerken, noch gebruikers van andere infrastructuren deelnameverplichtingen op te leggen, en te zorgen voor volledige transparantie van de diensten en prijsstelling.

Deadline voor het voldoen aan SEPA

Aan het eerste vereiste dient te zijn voldaan bij de start van SEPA in januari 2008, terwijl de infrastructuren uiterlijk eind 2010 aan de overige drie vereisten moeten voldoen.

Het Eurosysteem verwacht dat infrastructuren die na eind 2010 niet voldoen aan SEPA en die ook niet van plan zijn te voldoen aan SEPA, uiteindelijk zullen sluiten.

Evaluatie van de mate waarin aan SEPA wordt voldaan

Het voldoen aan deze vereisten dient te worden gecontroleerd door de infrastructuurbeheerders zelf, door middel van een zelf-beoordelingsproces. In dit kader is het Eurosysteem voornemens in de tweede helft van 2007 een gedetailleerder

referentiekader op te stellen en te communiceren, dat door de infrastructuren gebruikt zou moeten worden als leidraad voor de zelf-beoordeling. De zelf-beoordelingen van infrastructuren dienen publiekelijk beschikbaar te worden gemaakt, zodat marktdeelnemers de mogelijkheid hebben zich ervan te verzekeren dat de infrastructuren die zij gebruiken voldoen aan SEPA. Volledige transparantie zou de vergelijkbaarheid van de zelfbeoordelingen moeten waarborgen en moeten helpen inconsistenties en fouten te vermijden. De EPC wordt uitgenodigd deze criteria in overweging te nemen bij zijn evaluatie van het beleid ten aanzien van betalingssysteeminfrastructuren (bijvoorbeeld door het PE-ACH/CSM-Kader te actualiseren).

1.3 STANDAARDISERING

DE STANDAARDISERINGSINSPANNINGEN DIENEN ZICH NU OOK TE RICHTEN OP HET CUSTOMER-TO-BANK-TRAJECT TENEINDE DE EFFICIËNTIE TE VERGROTEN

Tot dusverre heeft de EPC zich geconcentreerd op standaarden op het gebied van *bank-to-bank*-betalingen en zich nog niet willen bezighouden met de definiëring van standaarden voor *customer-to-bank*- en *bank-to-customer*-betalingen, aangezien deze worden gezien als behorende tot het terrein van concurrentie. Desalniettemin is het Eurosysteem van mening dat ook op dit terrein een minimummate van harmonisatie nodig is, en dat dit niet schadelijk zou zijn voor de concurrentie. Eindgebruikers, met name in meerdere landen gevestigde eindgebruikers, zullen alleen de met SEPA gepaard gaande kosten accepteren en deelnemen aan de migratie wanneer SEPA hen in staat stelt een hogere mate van *end-to-end straight-through processing* (volledig geautomatiseerde verwerking van begin tot einde) zonder nationale afwijkingen te bereiken, hetgeen van essentieel belang is om de betalingsverwerking efficiënter en effectiever te maken.

Het Eurosysteem roept daarom de EPC op om te beginnen met te werken aan *customer-to-bank*- en *bank-to-customer*-standaarden en

-implementatierichtlijnen, met name voor gestructureerde overmakingsgegevens en automatische reconciliatie bij SEPA-overboekingen en SEPA-automatische incasso's.

Bovendien is een belangrijk doel van het SEPA-project te komen tot toekomstgerichte kenmerken en innovatie te bevorderen; het Eurosysteem doet daarom de aanbeveling dat infrastructuren het vermogen zouden moeten hebben de volledige SEPA-subset van de ISO 2002 XML-standaarden (d.w.z. de zogeheten "gele" en "witte" gegevensvelden) te verwerken. Hierdoor zullen de banken en infrastructuren in staat zijn in te spelen op toekomstige ontwikkelingen op het terrein van optionele aanvullende dienstverlening en op eventuele nieuwe *schemes* die zich zouden kunnen voordoen. De EPC dient zo spoedig mogelijk de gebruiksregels te ontwikkelen voor deze berichten, die volledig geautomatiseerde verwerking van begin tot einde mogelijk zullen maken. Om de banken in staat te stellen innovatieve diensten aan te bieden dienen infrastructuren ervoor zorg te dragen dat de volledige transmissie van de noodzakelijke gegevens voor zulke innovatieve diensten niet in gevaar wordt gebracht.

HET WERK AAN VEILIGHEIDSSANDAARDEN VOOR BETALINGEN DIENT TE WORDEN VOORTGEZET

Het Eurosysteem benadrukt hierbij nog eens dat het dringend noodzakelijk is dat wordt gewerkt aan de veiligheid van betalingen, met name op het terrein van internet-bankieren, kaartbetalingen via het internet en e-betalingen. Het waarborgen van de veiligheid in het *bank-to-customer*-traject is in het belang van de banksector, gezien het feit dat een gebrek aan veiligheid zou kunnen leiden tot financiële risico's en reputatieschade. Deze reputatieschade moet niet worden onderschat, aangezien het vertrouwen onder het grote publiek in nieuwe producten van doorslaggevend belang zal zijn voor een geslaagde migratie naar SEPA. Het Eurosysteem gelooft niet dat het passend zou zijn het risicobeheer geheel over te laten aan de discretie van individuele banken. De EPC – in zijn rol van "eigenaar" van het SEPA-*scheme* voor overboekingen en het SEPA-*scheme* voor

automatische incasso's – wordt daarom verzocht een beoordeling te maken van de bedreigingen, een reeks aanbevolen procedures op te stellen en het gebruik van deze procedures door de banken te promoten.

ACTIEVE BEVORDERING VAN HET IBAN EN DE BIC

Naast de bovengenoemde standaardiseringsinspanningen zouden de banken het gebruik van het IBAN en de BIC door hun cliënten zeer moeten bevorderen. De banken zouden hun inspanningen om het IBAN en de BIC beter bekend te maken onder hun cliënten, bijvoorbeeld door deze te vermelden op rekeningoverzichten, in hun internet-bankieromgevingen en op betaalkaarten, moeten intensiveren. De overgang op het IBAN zal het nodig maken dat bedrijven de rekeningsnummers van al hun cliënten wijzigen. Aangezien bedrijven (met name grote bedrijven met veel cliënten, zoals telecommunicatiebedrijven en verzekeringsmaatschappijen) echter problemen zouden kunnen ondervinden met het verkrijgen van de IBAN- en BIC-gegevens van hun cliënten, zou er een gemeenschappelijke oplossing moeten komen voor het converteren van nationale rekeningnummers en identificatiecodes naar het IBAN en de BIC. De EPC en de nationale banksectoren dienen derhalve een gemeenschappelijke benadering voor de migratie naar het IBAN en de BIC te ontwikkelen.

Tegelijkertijd zou het Eurosysteem hier nog eens zijn verzoek aan de EPC willen herhalen om een rekeningidentificatiecode te bedenken die gebruikersvriendelijker is dan het huidige IBAN. Als onderdeel van het uitwerken van een lange-termijnoplossing zou het concept van rekeningnummerportabiliteit dienen te worden herbezien. Het invullen van een betalingsopdracht met alleen het IBAN zal onvermijdelijk zowel omslachtiger zijn als een verhoogd risico op fouten met zich meedragen, aangezien een IBAN in SEPA uit wel 31 tekens kan bestaan. Enig beginwerk is wat dit betreft wel reeds verricht, doordat de twee verschillende standaarden voor het IBAN (d.w.z. die van ECBS en ISO) recentelijk zijn omgesmolten tot één standaard (namelijk ISO 13616). Bovendien heeft

de EPC vereisten opgesteld voor IBAN/BIC-databases, die de banken in staat zouden moeten stellen conversies van de respectieve nationale *routing*-gegevens naar de BIC uit te voeren.

OVERGANG OP XML-GEBASEERDE STANDAARDEN

Voor *customer-to-bank*-communicatie worden de nieuwe XML-standaarden aanbevolen door de EPC, maar deze zijn nog niet verplicht gesteld. Het is daarom voor gebruikers niet duidelijk of, en voor hoe lang, de oude standaarden en *formats* door hun banken zullen worden ondersteund. Het midden- en kleinbedrijf en bedrijven, met name de in meerdere landen gevestigde, verkeren eveneens in onzekerheid over hoe SEPA-transacties kunnen worden geïnitieerd zonder gebruik te maken van de nieuwe XML-standaarden, en hebben daarom meer voorlichting nodig over de veranderingen in verband met de XML-standaarden. Daarnaast dient te worden gewaarborgd dat de implementatie van de XML-standaard op dezelfde wijze wordt uitgevoerd, ongeacht het implementerende land, de implementerende banksector of de implementerende individuele bank. De EPC wordt uitgenodigd ervoor te zorgen dat de problemen op dit terrein worden opgelost en dat altijd volledig uitleg wordt gegeven aan gebruikers.

1.4 OPTIONELE AANVULLENDE DIENSTVERLENING

AANVULLING VAN KERN-SEPA-SCHEMES MET ADDITIONELE KENMERKEN

Optionele aanvullende dienstverlening bestaat potentieel uit een grote verscheidenheid aan verschillende diensten die kenmerken toevoegen aan de kern-SEPA-betalings-*schemes* zoals die door de EPC zijn gedefinieerd. Deze optionele aanvullende dienstverlening, die voornamelijk kan worden gevonden in het *customer-to-bank*-traject en *bank-to-customer*-traject, kan variëren van regels voor hoe te voldoen aan regelgevingsvereisten (bijvoorbeeld betalingsbalansrapportageverplichtingen) tot aanvulling van kern-SEPA-*schemes* om tegemoet te komen aan de behoeften van eindgebruikers en tot toe-

voeging van innovatieve kenmerken aan de kern-SEPA-*schemes* (bijvoorbeeld e-facturering en e-reconciliatie). Bovendien is de verwachting dat optionele aanvullende dienstverlening door de nationale banksectoren zal worden gebruikt om de kern-SEPA-*schemes* uit te breiden met nationale specifieke kenmerken, om zo de overgang van bestaande nationale *formats* op de nieuwe SEPA-*formats* voor cliënten gemakkelijk te maken.

GEEN VOORTGEZETTE OF HERNIEUWDE FRAGMENTATIE TEN GEVOLGE VAN OPTIONELE AANVULLENDE DIENSTVERLENING

Deze verschillende typen van optionele aanvullende dienstverlening kunnen zeer uiteenlopende gevolgen hebben voor het welslagen van SEPA. Enkele van dergelijke diensten, zoals e-facturering of e-reconciliatie, worden nuttig geacht voor het aandrijven van innovatie en voor het bevorderen van efficiëntere betalingsdiensten, aangezien zij waarde toevoegen aan de kernbetalingen. Andere optionele aanvullende dienstverlening, uitsluitend gericht op het behoud van nationale specifieke kenmerken, brengt het risico met zich mee een fragmentatie van het Europese betalingslandschap te laten voortbestaan in de vorm van nationale bastions. Dit zou nu precies het tegenovergestelde zijn van wat SEPA tracht te bereiken, en moet derhalve worden vermeden. Het Eurosysteem verzoekt de EPC onder deze nationale optionele aanvullende dienstverlening de gemeenschappelijke deler te vinden en die voor zover mogelijk op geharmoniseerde wijze op te nemen in de komende opwaarderingen van het *SCT Rulebook* en het *SDD Rulebook*.

BEGINSELEN VOOR HET OPZETTEN VAN OPTIONELE AANVULLENDE DIENSTVERLENING

Het Eurosysteem is van mening dat het gebruik van inventieve optionele aanvullende dienstverlening dient te worden verwelkomd, aangezien deze van vitaal belang is voor het bevorderen van innovatie. De sleuteltaak voor de betalingsdienstensector zal zijn het vinden van het juiste evenwicht tussen de conflicterende krachten van enerzijds innovatiebevordering en

waardetoevoeging en anderzijds fragmentatie-behoud.

De EPC heeft zich beziggehouden met het risico van fragmentatie door vast te leggen dat optionele aanvullende dienstverlening moet voldoen aan de volgende drie beginselen: (i) een optionele aanvullende dienst mag de interoperabiliteit van de SEPA-*schemes* niet in gevaar brengen; (ii) er dient transparantie te zijn, en (iii) optionele aanvullende dienstverlening dient zich te ontwikkelen op grond van marktbehoefte (in dit opzicht zou de EPC gemeenschappelijk gebruikte aanvullende dienstverlening in de SEPA-*schemes* kunnen opnemen). Het Eurosysteem ondersteunt de drie door de EPC geformuleerde beginselen.

Om te zorgen voor een concurrerend, toekomstgericht en innovatief SEPA dient de banksector te waarborgen dat alle optionele aanvullende dienstverlening geheel transparant is. In maart 2007 is de EPC enkele basisregels overeengekomen om te verzekeren dat dit wordt verwezenlijkt. Er is besloten dat er transparantie dient te zijn ten aanzien van bancaire sectorbrede optionele aanvullende dienstverlening en met name dat de details van sectorbrede optionele aanvullende dienstverlening met betrekking tot het gebruik van data-elementen in de UNIFI ISO 20022 XML SEPA-betalingsstandaarden (met inbegrip van sectorbrede gebruiksregels voor de verplichte SEPA-kern-subset) bekend dienen te worden gemaakt op een publiekelijk toegankelijke website (in zowel de plaatselijke taal of talen, als het Engels). Het Eurosysteem doet de aanbeveling dat de infrastructuur klaar dienen te staan om zowel de verplichte als de optionele velden van de SEPA-betalingsberichten te verzenden zodat er geen belemmeringen in de verwerkingsketen voor optionele aanvullende dienstverlening worden gecreëerd.

Transparantie zal zorgen voor een algemeen begrip van welke diensten in geheel Europa op grote schaal worden aangeboden en gebruikt, en dient niet alleen te gelden voor innovatieve diensten maar ook voor die diensten die voort-

komen uit regelgevingsvereisten en die diensten die beogen de overgang tussen de nationale *formats* en SEPA-*formats* te vergemakkelijken.

HET PROMOTEN VAN INVENTIEVE DIENSTEN MET TOEGEVOEGDE WAARDE

Een belangrijke taak op dit vlak dient te zijn de ontwikkeling van diensten met toegevoegde waarde die kunnen worden gecombineerd met elektronische SEPA-betalingen, om daardoor de stimulans te geven tot een papierloos betalingsgebied met volledig geautomatiseerde verwerking van begin tot einde. Diensten met toegevoegde waarde bestaan uit een breed scala van diensten met één hoofddoel: het toeleveringsproces vóór en na de betaling efficiënter en papiervrij te maken voor cliënten. E-facturering en e-reconciliatie zijn diensten met toegevoegde waarde waardoor cliënten volledig elektronische rekeningen kunnen ontvangen (e-facturering) of bedrijven en overheden hun administratie automatisch geactualiseerd kunnen krijgen wanneer de rekeningen eenmaal zijn verrekend (e-reconciliatie). Het combineren van diensten met toegevoegde waarde met betalingen biedt tijdswinst en kostenbesparingen voor alle betrokken partijen, aangezien papiergebaseerde diensten en handmatig werk worden vervangen door geautomatiseerde processen. Deze diensten met toegevoegde waarde zullen SEPA dynamisch en toekomstgericht maken, en dienen derhalve te worden aanbevolen.

In de huidige nationale markten voor retailbetalingen bestaan reeds een aantal diensten met toegevoegde waarde, maar deze worden vaak uitsluitend aangeboden in combinatie met nationale betalingen. Om het werk aan SEPA voltooien is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat deze diensten naar SEPA-niveau worden getild, waar zij aan cliënten kunnen worden aangeboden in combinatie met SEPA-betalingen.

ON-LINE BETALINGEN EN M-BETALINGEN

De EPC heeft gewerkt aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijk *scheme* voor het initiëren van betalingen bij online handelaren: SEPA-Online betalingen. In juni 2007 heeft de EPC

besloten een nationale consultatieronde te organiseren. Het voorstel bouwt voort op de huidige nationale oplossingen die worden gecombineerd met de SEPA-overboeking. Het is een dienst met toegevoegde waarde die cliënten die van online bankieren gebruik maken een gemakkelijke betalingsoplossing biedt bij het online winkelen. Het Eurosysteem verwelkomt dit initiatief en moedigt de EPC aan het werk hieraan voort te zetten, met het doel in december 2007 tot een conclusie te komen en hiervoor een kader of zelfs een *Rulebook* op te stellen.

Initiëring van online betalingen is slechts een van de vele diensten met toegevoegde waarde die enerzijds het betalingsproces efficiënter zullen maken voor cliënten en anderzijds nieuwe inkomstenbronnen zullen aanboren voor de betalingssector. Andere diensten met toegevoegde waarde die met SEPA-betalingen kunnen worden gecombineerd zijn e-facturering, e-reconciliatie en betalingsinitiëring/-bevestiging via de mobiele telefoon (zogenoemde m-betalingen). Ten aanzien van met name m-betalingen roept het Eurosysteem de EPC op hieraan te gaan werken en eind 2007 met een voorstel te komen.

CONCURRENTIE TEGENOVER SAMENWERKING

Het Eurosysteem erkent dat het terrein van diensten met toegevoegde waarde een concurrentie-omgeving is, waar zowel banken als niet-banken met elkaar kunnen concurreren. Er zijn thans verschillende initiatieven buiten de EPC die ernaar streven de bestaande nationale diensten met toegevoegde waarde te harmoniseren zodat deze in het gehele SEPA kunnen worden gebruikt. Voorbeelden hiervan zijn het "Corporate Action on Standards" (CAST)-project van de European Association of Corporate Treasurers (EACT) en het "European E-invoicing Initiative" (EEI) van de Europese Commissie. Het Eurosysteem ondersteunt dergelijke initiatieven, aangezien een minimummate van standaardisering tussen de verschillende producten noodzakelijk zal zijn om het risico van fragmentatie te vermijden.

1.5 HET "SINGLE EURO CASH AREA"

Zelfs al is het "Single Euro Cash Area" nu al vijf jaar lang werkelijkheid voor Europese burgers, dit is niet noodzakelijkerwijs het geval voor alle andere partijen in de contant geldcyclus. Het Eurosysteem heeft daarom bij verschillende gelegenheden het belang van een eerlijke concurrerende omgeving voor contantgeldtransacties benadrukt en heeft dienovereenkomstig een aantal maatregelen ten aanzien van zijn contantgelddiensten geïmplementeerd. Meest re-centelijk heeft het, in februari 2007, een "routebeschrijving" goedgekeurd voor procedurele maatregelen die op de middellange termijn bijdragen aan grotere convergentie van de door de nationale centrale banken van het eurogebied aangeboden contantgelddiensten. Grotere convergentie is belangrijk omdat deze de verschillende belanghebbenden – met name die met aanzienlijke grensoverschrijdende contantgeldactiviteiten – in staat stelt ten eerste de voordelen van de eenheidsmunt volledig te benutten en ten tweede een eerlijke concurrerende behandeling van alle partijen te verwezenlijken.

Tegelijkertijd werd benadrukt dat het Eurosysteem niet de ontwikkeling van een "one size fits all"-geldverschaffingssysteem voorziet. Er dient rekening te worden gehouden met de verschillende nationale economische en geografische omgevingen en het proces van convergentie zal vragen om enige flexibiliteit ten aanzien van cliëntenvereisten, geldinfrastructuur en overgangperiodes voor implementatie. Het Eurosysteem is de volgende maatregelen overeengekomen:

- *Implementatie van "toegang op afstand" tot contantgelddiensten van de nationale centrale banken: deze maatregel komt tegemoet aan de kwestie dat nationale centrale banken contantgelddiensten aanbieden aan kredietinstellingen die niet onder hun rechtsbevoegdheid vallen (de zogeheten "niet-ingezetenen banken"). De toegang op afstand tot contantgelddiensten van de nationale centrale banken zal in juni 2007 in*

alle lidstaten van het eurogebied zijn geïmplementeerd. In dit kader dient opgemerkt te worden dat momenteel de voornaamste remmende factor voor grootschalige grensoverschrijdende contantgeldtransacties in het eurogebied, namelijk de verschillende nationale regels voor geldtransporten en het gebruik van vuurwapens, buiten de bevoegdheden van het Eurosysteem valt. Het Eurosysteem ondersteunt echter het initiatief grensoverschrijdende geldtransporten te vergemakkelijken.

- *Het accepteren van deponering van munten bij balies van de nationale centrale banken:* de verantwoordelijkheid voor de uitgifte van euromunten valt over het algemeen onder de bevoegdheden van de nationale autoriteiten, en in de meeste lidstaten van het eurogebied brengen de nationale centrale banken de euromunten in omloop namens het respectieve Ministerie van Financiën. In een paar lidstaten van het eurogebied zijn er beperkingen van kracht ten aanzien van het deponeren van (overschotten aan) munten door commerciële partijen bij geldafdelingen van de nationale centrale banken. Het Eurosysteem is overeengekomen dat vanaf eind 2007 muntdeponering door professionele cliënten bij alle nationale centrale banken van het eurogebied zal worden geaccepteerd.
- *Elektronische gegevensuitwisseling met professionele cliënten voor gelddeponeringen en geldopnemingen:* het Eurosysteem zal een geharmoniseerde benadering voor elektronische communicatie met professionele cliënten in overweging nemen die de uitwisselbaarheid van gegevens waarborgt. Met name zou een gemeenschappelijke definitie van het gegevens-format en de gegevensinhoud verschillen in applicaties voor cliënten in het eurogebied moeten voorkomen. Op nationaal niveau hebben de nationale centrale banken de mogelijkheid additionele alternatieve standaarden aan te bieden.
- *Het laten vallen van het vereiste dat bankbiljetten voor deponeringen en opnemingen bij de nationale centrale banken allemaal op dezelfde wijze geordend en met de bovenkant naar boven moeten worden aangeboden:* technologische ontwikkelingen voor zowel bankbiljettensoortemachines als gelduitgifte-automaten maken het heden ten dage mogelijk bankbiljetten in alle vier verschillende invoeringswijzen te lezen en te verwerken. Gezien de doelstelling zijn statutaire taken efficiënt uit te voeren en tegelijkertijd op de meest efficiënte wijze gebruik te maken van de apparatuur en middelen van alle belanghebbenden in de geldcyclus, zal het Eurosysteem het vereiste van de meeste nationale centrale banken dat bankbiljetten bij hun balies allemaal op dezelfde wijze geordend en met de bovenkant naar boven dienen te worden gedeponeerd of opgenomen, nog eens in overweging nemen.
- *Verlenging van openingstijden en maatregelen met soortgelijk effect:* in september 2002 is het Eurosysteem een gemeenschappelijke benadering overeengekomen ten aanzien van openingstijden en debiterings-/crediteringsregels. Het Eurosysteem zal de ruimte voor verdere harmonisering van openingstijden of maatregelen met soortgelijk effect onderzoeken, daarbij rekening houdend met de verschillende geldinfrastructuren.
- *Gemeenschappelijke inpakstandaarden voor de gratis contantgelddiensten van de nationale centrale banken:* het Eurosysteem zal onderzoek doen naar de mogelijkheid voor gratis contantgelddiensten een beperkt aantal inpakstandaarden te ontwikkelen (die geschikt zijn voor bijvoorbeeld kleine, middelgrote en grote transporten van bankbiljetten). Op verzoek mogen de nationale centrale banken op nationaal niveau additionele inpak-formats gebruiken.

Aangezien de kwesties die dienen te worden opgelost van belang zijn voor andere belanghebbenden in de contant geldcyclus en aange-

zien zij operationele en kostenimplicaties zouden kunnen hebben, zullen op zowel nationaal als Europees niveau overleg en besprekingen plaatsvinden. De verwachting is dat de planning daarvoor eind 2007 duidelijk zou moeten zijn.

I DE STAND
VAN ZAKEN EN
AANBEVELINGEN
MET BETREKKING
TOT SEPA-INSTRUMENTEN EN -INFRASTRUCTUREN

2 IMPLEMENTATIE EN MIGRATIE NAAR SEPA

2.1 NATIONALE IMPLEMENTATIE- EN MIGRATIEPLANNEN

IMPLEMENTATIEPLANNEN DIENEN EIND 2007 AFGEROND TE ZIJN EN AAN HET GROTE PUBLIEK BESCHIKBAAR TE WORDEN GESTELD

In zijn vierde voortgangsverslag betreffende SEPA heeft het Eurosysteem alle belanghebbenden verzocht gedetailleerde nationale implementatie- en migratieplannen op te stellen om de soepele start van SEPA en van de daaropvolgende migratie van een kritische massa van betalingen naar de SEPA-omgeving te vergemakkelijken. Daar de meeste nationale sectoren eind 2006 hun plannen nog niet klaar hadden, zoals oorspronkelijk door het Eurosysteem was gevraagd, zijn in de tussenliggende tijd de inspanningen geïntensiveerd. Thans hebben bijna alle nationale sectoren alomvattende nationale implementatieplannen opgesteld en gepubliceerd, hoewel er nog steeds enkele zijn die momenteel worden afgerond of verfijnd. Alle nationale implementatie- en migratieplannen moeten eind 2007 zijn afgerond en gepubliceerd. De plannen dienen concreet en precies te zijn, en een leidraad te vormen voor alle belanghebbenden. Het Eurosysteem verwacht dat alle plannen naar het Engels zullen worden vertaald om de transparantie te vergroten en dat zij online zullen worden gepubliceerd op de nieuwe SEPA-link directory (www.sepa.eu).⁶

HET VOLGEN VAN DE VOORBEREIDINGEN

De EPC en het Eurosysteem en de nationale implementatiecomité's die vaak mede worden voorgezeten door de nationale centrale banken, samen met vertegenwoordigers van de banken en van gebruikers, volgen de implementatie van SEPA op nationaal niveau. Het Eurosysteem voert regelmatig enquêtes uit onder de nationale centrale banken om de situatie in kaart te brengen. Feedback wordt gegeven aan de nationale implementatie instanties om de consistentie van het werk in het gehele eurogebied te waarborgen; om een consistente benadering ten aanzien van de implementatie is gevraagd door

met name de in meerdere landen gevestigde banken en gebruikers.

Om ervoor te zorgen dat de banken operationeel klaar zullen zijn, heeft de EPC een SEPA-testkader ontwikkeld, dat door de banksectoren en betalingssystemen zal worden gebruikt voor de ontwikkeling van hun individuele testprogramma's.

Waar de banken aanzienlijke inspanningen hebben verricht om klaar te zijn voor de start van SEPA, geeft de mate waarin overheden, bedrijven, het midden- en kleinbedrijf, handelaren en software-aanbieders klaar zijn voor SEPA enige reden tot zorg. Tijdens de vergadering van de Ecofin-Raad in oktober 2006 hebben de nationale overheden zich ertoe verplicht SEPA te ondersteunen. Het Eurosysteem dringt er bij de nationale overheden zeer op aan deze politieke steun om te zetten in concrete actie door zich operationeel klaar te maken voor het verzenden en ontvangen van SEPA-betalingen, idealiter bij de start van SEPA in januari 2008.

EINDDATUM VOOR DE MIGRATIEPERIODE

Migratie naar SEPA wordt gezien als een geleidelijk, door de markt aangedreven proces, zodat eind 2010 een kritische massa van transacties zal zijn gemigreerd. Om "first-movers" aan te moedigen vindt het Eurosysteem het nodig dat er nationale methodologieën komen die duidelijke doelstellingen voor de uitfasering van nationale oplossingen formuleren. De nationale migratie instanties dienen te beseffen dat de migratieperiode niet te lang zou mogen zijn, om zo een langdurige periode van naast elkaar bestaande verwerkingsprocessen te vermijden. De migratie instanties zouden criteria moeten uitwerken die het einde van de periode van migratie van nationale betaalinstrumenten naar de SEPA-equivalenten vastleggen. Wanneer dit eenmaal is gedaan, dient een precieze einddatum voor het gebruik van nationale betaalinstrumenten te worden vastgesteld en dient op partijen die enige onwilligheid tonen om de

⁶ Zie de Bijlage voor de huidige lijst van nationale migratieplannen op de website: www.sepa.eu.

nieuwe betaalinstrumenten in te voeren druk uit te worden geïmplementeerd hun migratie te voltooien. Het Eurosysteem is op de hoogte van het feit dat in meerdere landen gevestigde eindgebruikers hebben verzocht om een voor het gehele SEPA geldende gemeenschappelijke einddatum. In dit kader dient niet te worden vergeten dat een uitfasering noodzakelijk zal zijn, aangezien voortdurende parallelle verwerking van nationale en SEPA-instrumenten belanghebbenden niet in staat zou stellen de efficiëntiewinst die SEPA met zich mee kan brengen te realiseren.⁷

2.2 COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

ZORGEN VOOR CONSISTENTIE IN DE BOODSCHAP OP EUROPEES NIVEAU

De SEPA-communicatie-inspanningen beogen alle belanghebbenden te informeren over de lange-termijndoelstellingen, de uitdagingen en de voordelen van SEPA. Dit communicatiebeleid wordt op Europees niveau gecoördineerd door het Eurosysteem, de Europese Commissie en de EPC. Het doel is niet de communicatie-inspanningen van de nationale sectoren en individuele banken te vervangen, maar deze aan te vullen met een overkoepelende strategie op Europees niveau. Door middel van deze communicatie-inspanningen zouden alle belanghebbenden helder zicht moeten hebben op de actie die dient te worden ondernomen zodat zij alle voordelen en uitdagingen van SEPA kunnen beoordelen.

CONCRETERE COMMUNICATIE OVER SEPA IS NODIG

De belangrijkste doelgroepen in dit stadium (medio 2007) zijn bedrijven en overheden in hun hoedanigheid van grootgebruikers van betalingsdiensten, alsmede consumentenverenigingen en verenigingen van midden- en kleinbedrijf als vertegenwoordigers van de kleinere gebruikers. Het merendeel van de communicatie-inspanningen dient te komen van de banken, de nationale migratie instanties en de overheden, aangezien zij op de hoogte zijn van alle belangrijke informatie en directe relaties onderhouden met de relevante doelgroepen.

Gerichtere communicatie door de banken over hun werkelijke dienstenaanbod zal cliënten helpen bij hun voorbereidingen voor de start van SEPA in januari 2008.

De op andere eindgebruikers gerichte communicatie-inspanningen dienen in 2008 te worden geïntensiveerd. Met name de banken zouden de werkelijk door hen aangeboden diensten moeten presenteren, zodat cliënten weten wat zij van SEPA kunnen verwachten. Daarnaast zouden in januari 2008 nationale “SEPA startbijeenkomsten” (waarbij prominente vertegenwoordigers van banken, overheden en centrale banken aanwezig zijn) moeten worden georganiseerd om de officiële start van SEPA te markeren en de aandacht van het algemene publiek te trekken.

HET BELANGRIJKSTE WERK MOET WORDEN VERRICHT OP NATIONAAL NIVEAU

Na de verwezenlijking van een overkoepelende communicatiestrategie dienen de belangrijkste inspanningen nu plaats te vinden op nationaal niveau, d.w.z. op micro-niveau. Praktische maatregelen kunnen onder meer bestaan uit de organisatie van nationale evenementen, een intensieve dialoog met nationale belanghebbenden en een aanzienlijke communicatie- en informatiecampagne door de banken waarin zij hun SEPA-producten en -diensten presenteren. Nationale overheden zouden op nationaal niveau actief steun moeten geven aan de communicatie-inspanningen ten aanzien van de doelstellingen van SEPA.

GROTERE BETROKKENHEID VAN OVERHEDEN IS NODIG

Zoals reeds eerder gezegd, geeft slechts een paar maanden vóór de start van SEPA de stand van zaken van de voorbereidingen door enkele niet-bancaire belanghebbenden, met name overheden, aanleiding tot bezorgdheid bij het Eurosysteem. De Ecofin-Raad is in oktober 2006 overeengekomen dat overheden het SEPA-project zouden dienen te ondersteunen. In dit

⁷ De ECB zal een paper publiceren over de potentiële economische consequenties van SEPA voor de banksector.

stadium hebben echter slechts weinig overheden duidelijk gemaakt dat zij van plan zijn vroege gebruikers te worden van SEPA-producten, noch is er sprake geweest van enige prominente politieke steun. Als een eerste stap ter verbetering van deze situatie heeft de Europese Commissie, in samenwerking met de ECB en de EPC, in mei 2007 voor overheden een SEPA-conferentie georganiseerd met de titel “SEPA: een kans voor Europa – de rol van de publieke sector”. Voorgesteld wordt soortgelijke conferenties ook op nationaal niveau te organiseren.

2.3 BELEMMERINGEN DIE DE IMPLEMENTATIE VAN SEPA Zouden KUNNEN HINDEREN

HET TEGEMOET KOMEN AAN DE BEHOEFTE VAN CLIËNTEN IS VAN ESSENTIEEL BELANG

Om SEPA tot een succes te maken moet tegemoet worden gekomen aan de behoeften van cliënten. Het is van cruciaal belang dat het niveau van dienstverlening dat de cliënten vandaag de dag gewend zijn in een SEPA-omgeving niet verslechtert. Prijsontwikkelingen dienen geen obstakel te gaan vormen voor een soepele migratie. Het Eurosysteem nodigt marktpartijen uit tekortkomingen op dit vlak te melden aan de EPC of aan de relevante overheden. Het is van essentieel belang dat de ontwikkeling van SEPA soepel blijft verlopen, en het Eurosysteem gaat ervan uit dat er beheerarrangementen komen die innovatie en transparantie zullen bevorderen. Alle relevante belanghebbenden dienen bij deze beheerarrangementen te worden betrokken.

BETALINGSBALANSRAPPORTAGEVERPLICHTINGEN

Alle belemmeringen en obstakels die de implementatie van SEPA in de weg zouden kunnen staan dienen te worden weggenomen om effectieve grensoverschrijdende concurrentie op het terrein van retailbetalingdiensten mogelijk te maken. Betalingsbalansrapportage is een belangrijk element van het kader voor statistieken betreffende nationale rekeningen.

Vanwege de dynamiek van SEPA zal de op deze manier verkregen informatie geleidelijk aan haar geldigheid voor met name betalingsba-

lansstatistieken verliezen als algemeen gebruik gemaakt wordt van “buitenlandse” banken voor het verrichten van “binnenlandse” en “grensoverschrijdende” betalingen en van “binnenlandse” banken voor het verrichten van betalingen binnen een ander land of tussen twee andere landen. Pragmatische oplossingen dienen te worden gevonden om de kwesties die thans in dit verband worden aangesneden het hoofd te bieden. In 2005 heeft het Eurosysteem voorgesteld vanaf 1 januari 2008 de drempel voor betalingsbalansrapportage te verhogen tot €50.000. Het Eurosysteem zou tevens de Europese Commissie willen vragen haar werk aan de herziening van Verordening 2560/2001 zo spoedig mogelijk af te ronden. Het Eurosysteem verwelkomt de beslissingen van de relevante autoriteiten in enkele landen de rapportagedrempel te verhogen zonder te wachten op een Europees besluit.

3 OVERIGE AANGELEGENHEDEN

3.1 RICHTLIJN BETALINGSDIENSTEN

BELANGRIJKE VOORUITGANG IS GEBOEKT

Op 24 april 2007 heeft het Europees Parlement het voorstel voor de Richtlijn Betalingsdiensten goedgekeurd, nadat de Ecofin-Raad reeds eerder, op 27 maart 2007, een algemene benadering was overeengekomen. Op dit moment vindt de vertaling naar alle officiële talen van de EU plaats. Als dit proces eenmaal is afgerond, zal het voorstel naar verwachting definitief door de EU-Raad worden goedgekeurd in het derde kwartaal van 2007. De lidstaten zijn dan verplicht de Richtlijn zo snel mogelijk (maar in ieder geval vóór 1 november 2009) om te zetten naar nationale wetgeving. Nationale wetgevers worden opgeroepen deze omzetting op de meest geharmoniseerde wijze mogelijk te doen plaatsvinden, en de nationale centrale banken staan klaar om daarbij te helpen.

Het doel van de Richtlijn Betalingsdiensten is ervoor te zorgen dat betalingen binnen de EU – met name overboekingen, automatische incasso's en kaartbetalingen – even gemakkelijk, efficiënt en veilig worden als de binnenlandse betalingen dat thans binnen een individuele lidstaat zijn door de wettelijke fundering te verschaffen die SEPA mogelijk maakt. De Richtlijn Betalingsdiensten zal de rechten en bescherming van alle gebruikers van betalingsdiensten versterken, of dat nu consumenten, detaillisten, grote of kleine bedrijven of overheden zijn.

Het Eurosysteem beschouwt de goedkeuring van de Richtlijn Betalingsdiensten als een doorslaggevende stap in de verwezenlijking van SEPA. De Richtlijn Betalingsdiensten zal de operationele implementatie van SEPA-betalingsinstrumenten door de banksector zeer vergemakkelijken, alsmede hun acceptatie door eindgebruikers, door het onderliggende wettelijke kader te harmoniseren. Dit zal de fundering leggen voor één enkele “binnenlandse” markt voor betalingen in euro. De Richtlijn Betalingsdiensten zal tevens de consumentenbescherming versterken en de concurrentie en

innovatie vergroten door een prudentieel toezichtskader vast te leggen voor nieuwe partijen op de markt voor retailbetalingen. Dit zou bevorderend moeten werken voor technologische vooruitgang en de realisatie van nieuwe productkansen, zoals e-betalingen, e-facturering en e-reconciliatie, die grote voordelen kunnen opleveren voor de bredere economie.

SNELLE OMZETTING IN NATIONALE WETGEVING IS NU NODIG

Het Eurosysteem dringt er derhalve bij de lidstaten op aan de Richtlijn Betalingsdiensten zo snel mogelijk om te zetten in nationale wetgeving om de weg vrij te maken voor een succesvolle en tijdige implementatie van SEPA-betalingsinstrumenten.

Met de goedkeuring van de Richtlijn Betalingsdiensten dringt het Eurosysteem er bij de banksector en alle andere belanghebbenden op aan de vaart erin te houden en hun voorbereidingen voor de start van SEPA in januari 2008 en voor de daaropvolgende succesvolle en tijdige implementatie ervan te intensiveren. Het Eurosysteem zal deze inspanningen blijven ondersteunen.

3.2 HET BEHEER VAN SEPA-SCHEMES EN -KADERS

HET BEHEERARRANGEMENT VOOR DE SEPA-SCHEMES IS VASTGESTELD

In juni 2007 heeft de EPC de beheerarrangementen voor de SEPA-schemes voor overboekingen en automatische incasso's goedgekeurd. Het Eurosysteem verwelkomt de verschafte verduidelijking ten aanzien van de rol van de verschillende belanghebbenden en de besluitvormingsprocedures.

SCHEME-BEHEER ZOU HET BEVORDEREN VAN INNOVATIEVE KENMERKEN MOGELIJK MOETEN MAKEN

Om te zorgen voor een soepele ontwikkeling van SEPA die tevens de eindgebruikers ten goede komt, verwacht het Eurosysteem dat de beheerarrangementen van de SEPA-betalings-schemes innovatie, transparantie en voldoende

betrokkenheid van belanghebbenden zal bevorderen. Het Eurosysteem gaat ervan uit dat de EPC-beheerarrangementen gebaseerd zullen zijn op beginselen van goed bestuur en beheer en verwelkomt het feit dat zij expliciet de EPC verplichten tot innovatie en tot verdere versterking van de SEPA-*schemes* door middel van innovatieve kenmerken. Het Eurosysteem verwacht dat de EPC een open en onbevooroordeelde benadering zal volgen ten opzichte van alle sectoren en belanghebbenden en alle voorstellen tot verandering in overweging zal nemen, uit welke bron deze ook komen.

TRANSPARANTIE VAN DE BESLUITVORMING IS VAN VITAAL BELANG

Het Eurosysteem nodigt tevens de banksector uit tegenover alle belanghebbenden volledig transparant te zijn over hoe met veranderingen wordt omgegaan. Met name dienen voorstellen tot verandering die niet zijn overgenomen te worden gepubliceerd en op grond van ruime criteria te worden uitgelegd.

Het Eurosysteem ondersteunt de creatie van zowel nationale als Europese SEPA-fora, die dienen te worden erkend als onafhankelijke organen die met voorstellen tot verandering kunnen komen en die over alle veranderingen worden geraadpleegd.

HET EUROSISTEEM ZAL DE VOLDOENDE BETROKKENHEID VAN DE BELANGHEBBENDEN VOLGEN

Het Eurosysteem verwelkomt de betrokkenheid van onafhankelijke leden bij de met de SEPA-*schemes* verband houdende administratieve en nalevingsfuncties van de EPC. De EPC heeft een forum opgezet met vertegenwoordigers van alle cliëntenbelanghebbenden, voortbouwend op de dialoog met de vertegenwoordigers van bedrijven die afgelopen jaar plaatsvond. Dit "Stakeholders Forum" wordt mede voorgezeten door de EPC en de gebruikers. Het Eurosysteem zal de dialoog tussen de banken en andere belanghebbenden volgen, en ook of alle belanghebbenden voldoende daarbij betrokken worden. Overwogen zou kunnen worden belanghebbenden in een eerder stadium van het werk

en op intensievere wijze bij de zaken te betrekken, bijvoorbeeld door het opzetten van werkgroepen die vallen onder het Stakeholders Forum. Bovendien zou kunnen worden onderzocht of het Stakeholders Forum alleen gericht dient te zijn op de huidige *schemes*, of dat het tevens een Europees platform zou moeten zijn voor de bespreking van potentiële nieuwe *schemes*. Deze dialoog zou, indien nodig, door het Eurosysteem in zijn rol van katalysator kunnen worden gefaciliteerd.

BIJLAGE

SCREENSHOT VAN DE LINKS-WEBPAGE VIA WWW.SEPA.EU (UITSLUITEND BESCHIKBAAR IN HET ENGELS)

Home · Site Directory · Glossary · Links · Contact · Disclaimer & Copyright · Search

Languages: en

The European Central Bank | Press | Events | Publications | Statistics | Banknotes & Coins | Monetary Policy | Payments & Markets

Home > Payments & Markets > SEPA > About the project > Timeline and progress

Timeline and progress

The SEPA project has three phases:

- Design
- Implementation
- Migration

Design (January 2004 - June 2006)

The design phase has been completed. The European Payments Council (EPC) has established the rules, practices and standards for the new payment instruments. The European Commission has created the legal basis in the form of a Directive.

Deliverable	By whom	Ready?	Related documents
Develop schemes for credit transfers and direct debits	European Payments Council (EPC)	yes	 SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook SEPA Direct Debit Scheme Rulebook
Develop cards framework	EPC	yes	 SEPA Cards Framework
Develop a framework for clearing and settlement of payments	EPC	yes	 Framework for the Evolution of the Clearing and Settlement of Payments in SEPA
Legal basis	European Commission	yes	Commission's web page on the Directive on Payment Services (PSD)

[↑ back to top](#)

Implementation (June 2006 - January 2008)

Last updated: 16 July 2007

In this phase banks must design the products they want to offer their customers. They will also test the new SEPA products. Each participating country has set up national implementation and migration bodies which prepare the roll out of the new SEPA instruments, standards and infrastructures.

National migration plans

Austria, pdf 620 kB, en	Italy, pdf 784kB, it
Belgium, pdf 205 kB, en	Luxembourg
Cyprus, pdf 490 kB, en	Malta
Éire/Ireland, pdf 540kB, en	The Netherlands, 194 kB, en . nl. Migration concerns: 15.6 kB, en . nl
Finland, pdf 78kB, en	Portugal, pdf 382kB, pt
France, pdf 620kB, en	Slovenia, pdf 472kB, en
Germany, pdf 620kB, de	Spain: www.sepaesp.es
Greece: www.sepa.gr	

[↑ back to top](#)

Migration (January 2008 - December 2010)

Last updated: 23 May 2007

The migration is planned to start on 1 January 2008. Customers will be offered both "old" national and new SEPA instruments. The goal is to achieve a gradual market-driven migration to SEPA.

[↑ back to top](#)

